

กฤษฎีกา

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๔ (เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๓)

www.krisdika.go.th

CORONAVIRUS COVID-19

● Microsoft Teams เทคโนโลยี
ช่วยให้การ Work From Home
สะดวกยิ่งขึ้น

● ผลการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เพื่อแก้ไขและบรรเทาปัญหาความเดือดร้อน
ของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

● มาตรการทางกฎหมายในวิกฤต COVID-19
กรณีศึกษา: ประเทศเยอรมนีกับการออก
กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบ
อันเกิดจากมาตรการของรัฐในการควบคุมโรค
COVID-19

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ทดลองการใช้งานหุ่นยนต์อัจฉริยะ (น้องดินสอ) เพื่อใช้ในการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย ตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ซึ่งได้ติดตั้งใช้งานในการตรวจวัด ให้แก่

๑. ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานฯ ทุกคนซึ่งจะเข้ามาปฏิบัติงานในสำนักงานฯ
๒. ผู้แทนหน่วยงานและผู้มาติดต่อราชการ
๓. กรรมการกฤษฎีกาหรือกรรมการคณะต่าง ๆ

ทั้งนี้ กรณีพบผู้ป่วยหรือมีอุณหภูมิเกิน ๓๗.๕ °c จะขออนุญาตสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ ประวัติการเดินทางหรือสาเหตุที่อาจทำให้ติดเชื้อเพื่อรายงานศูนย์ข้อมูลมาตรการแก้ไขปัญหามาตรการแก้ไขไปหาจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ของรัฐบาลต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดประชุมกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑๓ เพื่อพิจารณาหรือปัญหาข้อกฎหมาย โดยมี นายบรรศักดิ์ อูวรรณโณ ประธานกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑๓ เป็นประธาน เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๓ ณ ห้อง ๓๐๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อาคารเทเวศร์ การประชุมครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) โดยนอกจากการจัดประชุมในห้องดังกล่าวแล้วยังมีกรรมการบางท่านเข้าร่วมประชุมโดยใช้ระบบการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรม MS TEAM

บทบรรณาธิการ

สวัสดิ์ท่านผู้อ่านกฤษฎีกาสารทุกท่าน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 นับเป็นช่วงเวลาที่ยากลำบาก และคงไม่มีใครที่ไม่ได้รับผลกระทบในครั้งนี้ แต่สิ่งที่เราทุกคนควรทำก็คือ การเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรักสามัคคี วินัย และอดทน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเองก็ไม่สามารถเปิดทำการได้เต็มรูปแบบ การประชุมพิจารณาร่างกฎหมายต่าง ๆ ก็ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบเป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และใช้วิธีการ Work From Home เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม กฤษฎีกาสารก็ยังคงเดินทางนำสาระดี ๆ มาฝากท่านผู้อ่านทุกท่านเช่นเคย

โดยเทคโนโลยีสารสนเทศฉบับนี้จะเล่าถึงระบบการทำงาน Work From Home ของสำนักงานฯ ที่ใช้ระบบ Microsoft Teams มาเป็นตัวช่วยในการปฏิบัติงานให้สามารถติดต่อ สื่อสาร ประชุม ส่งเอกสาร และอื่น ๆ อีกมากมายได้อย่างสะดวก รวดเร็ว สก๊ิปพิเศษนำเสนอผลการดำเนินงานของสำนักงานฯ ในช่วงสถานการณ์ COVID-19 ว่าได้มีการเร่งดำเนินการเพื่อพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย ความเห็นทางกฎหมายต่าง ๆ ให้สามารถนำไปสู่การดำเนินการแก้ไขและบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ในครั้งนี้ให้ได้มากที่สุด และเร็วที่สุด ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายด้านการเงิน การคลัง สวัสดิการต่าง ๆ รวมแล้วเป็นจำนวนทั้งสิ้นกว่า ๓๐ ฉบับ บทความต่างประเศนำเสนอเรื่อง “มาตรการทางกฎหมายในวิกฤต COVID-19 กรณีศึกษา: ประเทศเยอรมนีกับการออกกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบอันเกิดจากมาตรการของรัฐในการควบคุมโรค COVID-19” เป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศเยอรมนีเป็นหนึ่งในประเทศที่มีผู้ติดเชื้อ COVID-19 เป็นจำนวนมาก รัฐบาลเยอรมันมีมาตรการทางกฎหมายอย่างไรในการควบคุมการแพร่กระจายของโรค แตกต่างหรือเหมือนกับประเทศไทยอย่างไร และได้ผลดีไม่น้อยเพียงใด ติดตามอ่านได้ เรื่องน่านูร์ฉบับนี้นำเสนอ “นวดไทย ตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ” โดยเมื่อปลายปีที่แล้ว องค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ประกาศให้ “นวดไทย” เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ เป็นรายการที่สองต่อจาก “โขน” ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไปแล้วเป็นรายการแรก การดำเนินการดังกล่าวมีขั้นตอน ความเป็นมาอย่างไร และประเทศไทยจะได้รับประโยชน์อะไรจากการขึ้นทะเบียนนี้ เชิญอ่านได้

ปิดท้าย ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง (ฉบับที่....) พ.ศ. แม้ COVID-19 ก็ไม่อาจปิดกั้นกฤษฎีกาสารจากท่านผู้อ่านได้ หากไม่สะดวกอ่านที่ห้องสมุดหรือสำนักงานฯ ก็สามารถอ่านย้อนหลังตั้งแต่ฉบับแรกจนถึงปัจจุบันได้จาก www.krisdika.go.th

บทบรรณาธิการ

สารบัญ

- ๒ เทคโนโลยีสารสนเทศ
Microsoft Teams เทคโนโลยีช่วยให้การ Work From Home ได้สะดวกยิ่งขึ้น
- ๔ ความเห็นทางกฎหมาย
- ๗ ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา
ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
- สก๊ิปพิเศษ
- ๑๒ ผลการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อแก้ไขและบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙
- ๑๗ บทความทางกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ
มาตรการทางกฎหมายในวิกฤต COVID-19 กรณีศึกษา: ประเทศเยอรมนีกับการออกกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบอันเกิดจากมาตรการของรัฐในการควบคุมโรค COVID-19
- ๒๒ เรื่องน่านูร์
“นวดไทย” ตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ
- ปกหลัง ประโยชน์จากร่างกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา
นายปรกรณ์ นิลประพันธ์
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
นางพงษ์สวาท ภายอรุณสุทธิ
นายโกมล จิรัชย์สุทธิกุล
นางสาวอัญชลิตา กองอรรถ
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
และกรรมการร่างกฎหมายประจำทุกท่าน

บรรณาธิการ
นางกรรณกนก ช่างกลึงเหมาะ

กองบรรณาธิการ
นางสาวอารังลักษณ์ ลาพินี
นายสุชัย งามจิตต์เอื้อ
นางสาวนุชนาถ เกษมพิบูลย์ไชย
นายอรรถสิทธิ์ กันมล
นางสาวปราณี ติรสมบุญศิริ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ
นางสาวรัชณี สังข์ทองงาม
นางเกลิณี แสงสุวรรณ
นางชุตินา ไหล่น้อย
นายณพดล เปลิณเสวี

จัดทำโดย
ส่วนช่วยอำนวยความสะดวกและประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๒๐๕, ๑๖๔๐
โทรสาร ๐ ๒๒๒๐ ๗๖๓๙
www.krisdika.go.th, www.lawreform.go.th

“บทความ ข้อความ หรือความเห็นใดที่ปรากฏ
ในกฤษฎีกาสารเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน
ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและ
กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย”

Microsoft Teams เทคโนโลยีช่วยให้การ Work From Home สะดวกยิ่งขึ้น

ส่วนสารสนเทศ สำนักงานเลขาธิการ

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนกำหนดมาตรการการทำงานที่บ้าน (Work From Home) ขึ้น เพื่อความปลอดภัยของบุคคลภายในองค์กรทุกคน และช่วยชาติลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค ซึ่งหากไม่มีการเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องระบบสารสนเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อผ่านทางโทรศัพท์หรือทาง Internet เพื่อรองรับหรืออำนวยความสะดวกให้บุคลากรในองค์กรนั้นสามารถทำงานที่บ้านได้ ไม่ว่าจะเป็นการประชุม การส่งเอกสาร หรือการมอบหมายงานจากผู้บังคับบัญชา จะต้องมีการเตรียมพร้อมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน และมีลักษณะใกล้เคียงกับการทำงานที่หน่วยงาน

ไมโครซอฟต์ ทีมส์ (Microsoft Teams) เป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการสื่อสารในองค์กร ไม่ว่าจะป็นองค์กรขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ หรือกระทั่งบริษัทสตาร์ทอัพทั่วไป โดยไมโครซอฟต์ ทีมส์ (Microsoft Teams) เกิดขึ้นมาเพื่อตอบสนองชีวิตการทำงานในยุคนี้ได้อย่างแท้จริง ไม่ว่าจะผู้ใช้จะอยู่ที่ไหนบนโลก เพียงแค่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตก็สามารถสื่อสารกับทุกส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดผ่านพีเจเอชต่าง ๆ ดังนี้

- แชนท วิดีโอคอล แชร์ไฟล์ และแก้ไขงานพร้อมกับเพื่อนร่วมทีมได้แบบเรียลไทม์
- ทำห้องประชุมให้เป็นห้องประชุมออนไลน์ได้โดยไม่ต้องนัดพบนอกสถานที่ พร้อมใช้ผลงาน ผสมกับการเปิดรับความคิดเห็นทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการเขียนบน Whiteboard ร่วมกัน การพิมพ์ข้อความ การแชร์ลิงก์ แชร์ไฟล์ เพื่อดึงข้อมูลเฉพาะในกลุ่ม รวมไปถึงยังสามารถปกป้องความเป็นส่วนตัวด้วยการเบลอฉากหลังขณะประชุมได้อีกด้วย
- เป็นเครื่องมือบันทึกการประชุมแบบเรียลไทม์ขณะวิดีโอคอล และยังสามารถเก็บรายงานการประชุมแบบ VDO Record ได้ เพื่อให้ผู้ที่ต้องออกจากห้องประชุมก่อนหรือมาที่หลังสามารถเปิดทบทวนได้
- สามารถสร้าง Form หรือ BOT ไว้ตอบคำถามที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ ได้โดยไม่ต้องพิมพ์ซ้ำหลาย ๆ รอบ
- สามารถเช็กตารางงานของเพื่อนได้ผ่านพีเจเอช Calendar
- หัวหน้างานสามารถสั่งคนใหม่ที่ได้จากพีเจเอช Assignment และสามารถกำหนดวันส่งงานและตรวจสอบสถานะความคืบหน้าของงานนั้น ๆ ได้อีกด้วย
- ให้การปกป้องและความปลอดภัยของข้อมูลบนคลาวด์ได้ในระดับสูงสุด และเป็นที่ยอมรับทางกฎหมาย
- สามารถใช้ร่วมกันกับแอปพลิเคชันพื้นฐานที่มีอยู่บน Office 365 หรือแอปพลิเคชันเสริม เช่น OneNote แอปพลิเคชันเฉพาะสำหรับองค์กรนั้น ๆ
- ใช้งานได้อย่างง่ายดายบนหลากหลายอุปกรณ์ไม่ว่าจะเป็นโน้ตบุ๊ก สมาร์ทโฟน หรืออุปกรณ์ Wearable ต่าง ๆ เป็นต้น

Microsoft Teams ถือว่าเป็นอีกหนึ่งตัวช่วยที่ตอบโจทย์การทำงานจากที่บ้านให้มีประสิทธิภาพ มีเครื่องมือต่าง ๆ มากมายครบสำหรับการทำางาน เหมือนนั่งทำงานอยู่ที่สำนักงานฯ แม้จะใช้จัดประชุมสัมมนาออนไลน์ก็สามารถทำได้ง่าย ๆ

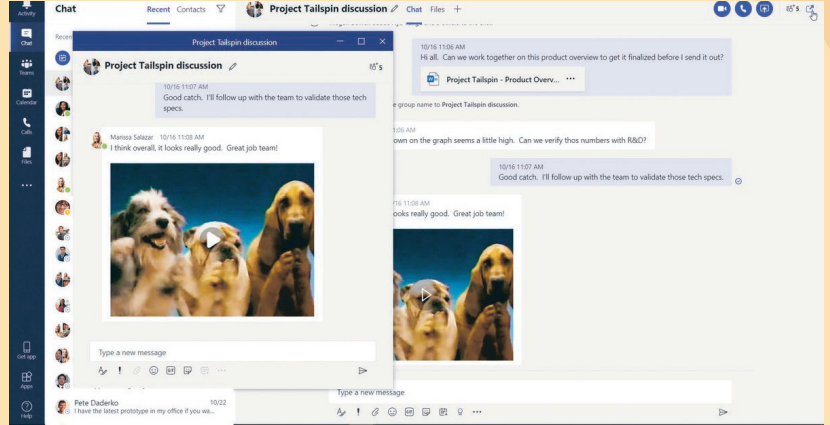
ข้อเสนอแนะการทำงานจากที่บ้าน บริษัท สถานศึกษา รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ บางแห่งเริ่มปรับตัวให้ใช้วิธีทำงานที่บ้าน Work From Home เพื่อลดความเสี่ยงจากการติดเชื้อไวรัส COVID-19 แต่เชื่อว่า จะทำงานได้อย่างราบรื่น ควรต้องรู้และรับมือภัยไซเบอร์ด้วย

หน่วยงาน ThaiCERT ได้แปลบทความ จากทางสถาบัน SANS มีข้อเสนอแนะ ๕ ข้อ ในการรับมือภัยขณะทำงาน Work From Home ดังนี้

<https://www.pcworld.idg.com.au/article/670167/>

๑. ระวังไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อการโจมตีแบบ Social Engineering การทำงานออนไลน์จากบ้านจำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสารหรือรับส่งไฟล์กับบุคคลอื่นมากกว่าการทำงานตามปกติ ผู้ประสงค์ร้ายอาจฉวยโอกาสนี้ในการส่งอีเมลหลอกลวงแบบฟิชชิ่ง หรือแนบลิงก์ที่พาไปยังเว็บไซต์ฟิชชิ่งเพื่อหลอกขโมยรหัสผ่านได้ ทั้งนี้ควรทบทวนกระบวนการสั่งงานและการอนุมัติสั่งงาน เนื่องจากการโจมตีประเภท Business Email Compromise หรือ CEO Fraud ซึ่งเป็นการแฮกอีเมลของผู้บริหารแล้วสั่งให้ส่งข้อมูลหรือสั่งโอนเงินนั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรได้

<https://www.pcworld.com/article/3533448/microsoft-unveils-microsoft-teams-feature-to-filter-out-annoying-background-noise.html>

๒. รักษาความมั่นคงปลอดภัยของรหัสผ่าน ควรตั้งรหัสผ่านที่เราจำได้แม่นยำ ไม่ลืมน และคาดเดาได้ยาก และไม่ซ้ำกับรหัสผ่านที่เคยใช้ในบริการอื่น หากเป็นไปได้ ควรเปิดใช้งานการยืนยันตัวตนแบบหลายปัจจัยเพื่อลดผลกระทบหากเกิดเหตุการณ์รหัสผ่านหลุด รวมถึงพิจารณาใช้โปรแกรมช่วยบริหารจัดการรหัสผ่านร่วมด้วย ทั้งนี้ รวมถึงการตั้งรหัสผ่าน Wi-Fi เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ไม่ได้รับอนุญาตแอบเชื่อมต่อ Wi-Fi แล้วแพร่กระจายมัลแวร์หรือดักขโมยข้อมูล

๓. การทำงานจากที่บ้านอาจไม่ได้หมายความว่าต้องอยู่แค่ในบ้านเสมอไป หากจำเป็นต้องทำงานนอกบ้าน เช่น ตามร้านกาแฟหรือศูนย์การค้า หรือตาม Co-working space หากเป็นไปได้ควรเชื่อมต่อ Wi-Fi จากโทรศัพท์มือถือ หากจำเป็นต้องเชื่อมต่อ Wi-Fi สาธารณะควรใช้ VPN ทั้งนี้ ควรอัปเดตระบบปฏิบัติการ ซอฟต์แวร์ที่ใช้ทำงานให้ใหม่อยู่เสมอ และฐานข้อมูลของโปรแกรมแอนติไวรัสควรได้รับการอัปเดตและสแกนอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน

๔. ทำความเข้าใจกับคนอื่น เรื่องอุปกรณ์ส่วนตัวที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับงาน สวมใส่เฉพาะกับเรื่องงานเท่านั้น ไม่ควรให้ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องมาใช้งาน อุปกรณ์ดังกล่าวเพราะอาจเสี่ยงติดมัลแวร์หรือข้อมูลรั่วไหลได้

๕. เตรียมพร้อมการแจ้งเหตุและประสานงานกับทีมไอทีขององค์กร เนื่องจากการทำงานนอกสำนักงานนั้นอาจมีข้อจำกัดบางอย่างที่ทำให้ระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยขององค์กรไม่อาจป้องกันได้ หากพบเหตุการณ์ผิดปกติ ควรประสานกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้ทราบโดยเร็วที่สุด

<https://www.esanshar.com.np/internet-classes-40age/>

ที่มา

1.

Top Three Behaviors for Creating a Cybersecure Remote Workforce: 11 มีนาคม 2563

2.

ThaiCERT ข้อแนะนำด้านความมั่นคงปลอดภัยเมื่อต้องทำงานจากที่บ้าน: 16 มีนาคม 2563

3.

The Bangkok Insight : 31 มีนาคม 2563

ความเห็น ทางกฎหมาย ของคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่น่าสนใจ

กองกฎหมายไทย

การแต่งตั้งและการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗

📌 **ประเด็นที่หนึ่ง** เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีอำนาจเข้าไปในบ้านเรือนของประชาชนที่มีกุญแจล็อกปิดกั้นอยู่เพื่อช่วยเหลือสุนัขที่ถูกขังไว้จนผอมโซโดยไม่ต้องมีหมายค้นตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง และดำเนินการยึดหรืออายัดสุนัขดังกล่าวเพื่อนำไปตรวจรักษาตามมาตรา ๒๕ (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ฯ ได้หรือไม่

📌 **ความเห็น** บทบัญญัติมาตรา ๒๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ฯ ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อดำเนินการตรวจค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นได้ โดยจะต้องปรากฏว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งหรือมี “เหตุอันควรเชื่อ” ว่ามีการทารุณกรรมสัตว์ และหากเน้นย้ำว่าจะเอาหมายค้นมาได้ จะมีการยกย้าย ชุกซ่อน หรือทำลายหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจเข้าไปในบ้านเรือนของประชาชนที่มีกุญแจล็อกปิดกั้นอยู่เพื่อช่วยเหลือสุนัขที่ถูกขังไว้จนผอมโซโดยไม่ต้องมีหมายค้นตามมาตรา ๒๕ วรรคสองได้ จึงต้องพิจารณาจากพฤติการณ์และพยานหลักฐานเป็นกรณี ๆ ไป

ส่วนการนำสัตว์ที่ถูกทารุณกรรมไปตรวจรักษาเป็นการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๕ (๕) และมีใช้การยึดหรืออายัดสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าถูกฆ่าหรือถูกทารุณกรรมเพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีตามมาตรา ๒๕ (๔) เว้นแต่จะเป็นการยึดหรืออายัดไว้เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีในขณะเดียวกัน ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป

⊕ ประเด็นที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ฯ ได้หรือไม่ และกรณีจะเป็นการแต่งตั้งให้มีอำนาจซ้ำซ้อนกับอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่

⊕ ความเห็น นิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ใช้ถ้อยคำที่มีความหมายกว้างมิได้ระบุเฉพาะเจาะจงว่าจะต้องแต่งตั้งจากบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทใด จึงเป็นการให้ดุลพินิจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สามารถแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์หรือของส่วนราชการอื่น ดังนั้น การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้จึงอยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีฯ ที่จะพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร และเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ย่อมมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนการใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้แตกต่างออกไป ดังนั้น การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่มีผลทำให้การใช้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแต่อย่างใด

(เรื่องเสร็จที่ ๒๒/๒๕๖๓ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งและการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗))

เขตพื้นที่ที่ใช้กฎอัยการศึกตามประกาศพระบรมราชโองการเลิกใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่และให้ใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

⊕ ประเด็น เขตพื้นที่ที่อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ เป็นเขตพื้นที่ที่ได้มีพระบรมราชโองการให้ประกาศใช้กฎอัยการศึกตามประกาศพระบรมราชโองการเลิกใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่และให้ใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

⊕ ความเห็น การประกาศใช้กฎอัยการศึกจะกระทำโดยประกาศพระบรมราชโองการซึ่งจะกำหนดให้มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกในส่วนหนึ่งส่วนใดของราชอาณาจักรหรือตลอดทั่วราชอาณาจักรได้ การประกาศใช้กฎอัยการศึกจึงคำนึงถึงสภาพพื้นที่เป็นสำคัญ เมื่อกรณีตามข้อหรือ อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย เป็นเขตพื้นที่ที่ได้มีพระบรมราชโองการให้ประกาศใช้กฎอัยการศึกแล้ว การที่ต่อมาได้มีการตั้งจังหวัดบึงกาฬ โดยแยกอำเภอซึ่งเดิมอยู่ในเขตการปกครองของจังหวัดหนองคาย ออกจากการปกครองของจังหวัดหนองคาย รวมถึงขึ้นเป็นจังหวัดบึงกาฬ

และมีเขตท้องที่ตามอำเภอเหล่านั้นมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. ๒๕๕๔ ใช้บังคับ โดยให้เปลี่ยนชื่ออำเภอเมืองบึงกาฬเป็นอำเภอเมืองบึงกาฬนั้น เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคและการกำหนดเขตการปกครองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเท่านั้น ดังนั้น อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่ได้มีพระบรมราชโองการให้ประกาศใช้กฎอัยการศึกแต่เดิม จึงเป็นพื้นที่เดียวกันกับอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ และถือได้ว่าเขตพื้นที่อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ เป็นเขตพื้นที่ที่ได้มีพระบรมราชโองการให้ประกาศใช้กฎอัยการศึกตามประกาศพระบรมราชโองการดังกล่าว

(เรื่องเสร็จที่ ๓๗/๒๕๖๓ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง เขตพื้นที่ที่ใช้กฎอัยการศึกตามประกาศพระบรมราชโองการเลิกใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่และให้ใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ (คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒))

กฎอัยการศึก

การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ของพรรคการเมือง

📌 ประเด็น พรรคการเมืองซึ่งได้จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยไม่มีลักษณะเป็นการแสวงหากำไร ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน ส่งเสริมอาชีพคนพิการ หรือส่งเงินเข้ากองทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ อย่างไร

📌 ความเห็น พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ให้คนพิการมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ตลอดจนทำให้รัฐต้องสงเคราะห์คนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ โดยกำหนดให้นายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐรับคนพิการเข้าทำงานในอัตราส่วนที่กำหนดในกฎกระทรวง ส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือให้สัมปทานจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่างงานหรือจ้างเหมาบริการ ฝึกงาน หรือให้การช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแล ประกอบกับกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องได้กำหนดให้นายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป รับคนพิการที่สามารถทำงานได้ ในอัตราส่วนลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีใช้คนพิการทุกหนึ่งร้อยคนต่อคนพิการหนึ่งคน หากนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการใดได้รับคนพิการเข้าทำงานในจำนวนดังกล่าว ให้ส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นรายปีตามอัตราการคำนวณที่กฎหมายกำหนด อันเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแก่นายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐเป็นการทั่วไป

พรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว มีสถานะเป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เมื่อปรากฏว่าในการดำเนินงานของพรรคการเมืองมีการจ้างลูกจ้าง

เพื่อปฏิบัติงานต่าง ๆ โดยได้รับค่าจ้างและมีอำนาจบังคับบัญชาเหนือลูกจ้างแล้ว ถือได้ว่าพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์เป็นนายจ้างตามสัญญาจ้างแรงงาน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่พรรคการเมืองมีสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่และสาขาของพรรคการเมืองตามกฎหมายเพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจการหรือสถานที่ทำงานตามวัตถุประสงค์ของพรรคการเมืองเป็นประจำแล้ว พรรคการเมืองจึงเป็น “สถานประกอบการ” ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วย เมื่อพระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้มีบทยกเว้นการใช้บังคับแก่นายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐเป็นการเฉพาะ ดังนั้น แม้พรรคการเมืองจะไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร แต่เมื่อมีการจ้างลูกจ้างตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ก็ต้องปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัตินี้ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกำหนดด้วย

(เรื่องเสรีจิติ ๑๖๓/๒๕๖๓ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ของพรรคการเมือง, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙))

การแต่งตั้งรองผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนในระบบ

📌 ประเด็น ในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้อำนวยการ ผู้รับใบอนุญาตจะสามารถแต่งตั้งรองผู้อำนวยการได้หรือไม่

📌 ความเห็น มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติหลักการเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้อำนวยการไว้ โดยวรรคหนึ่งบัญญัติให้ผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการบริหารจัดการโรงเรียนในระบบ วรรคสองบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้อำนวยการ และวรรคสามบัญญัติว่า ผู้รับใบอนุญาตจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการ โดยไม่ต้องตั้งผู้อำนวยการตามวรรคหนึ่งก็ได้ ความในวรรคสามดังกล่าวแสดงว่า การแต่งตั้งผู้อำนวยการอาจมีได้สองกรณี กล่าวคือ ผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้อำนวยการ หรือผู้รับใบอนุญาตจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการเองก็ได้

มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งรองผู้อำนวยการ นั้น บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๓๗ วรรคสาม ผู้รับใบอนุญาตจะแต่งตั้งรองผู้อำนวยการคนหนึ่งหรือหลายคนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการมอบหมายก็ได้” หมายความว่า การแต่งตั้งรองผู้อำนวยการเป็นอำนาจของผู้รับใบอนุญาต ไม่ว่าจะเป็นผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้อำนวยการ หรือในกรณีผู้รับใบอนุญาตทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการเองก็ตาม ดังนั้น ในกรณีผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้อำนวยการ ก็ยังคงมีอำนาจแต่งตั้งรองผู้อำนวยการได้

(เรื่องเสรีจิติ ๒๒๘/๒๕๖๓ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งรองผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนในระบบ, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘))

ความเห็นทาง กฎหมายของ คณะกรรมการ วิธีปฏิบัติ ราชการ ทางปกครอง ที่น่าสนใจ

กองทุนหมายปกครอง

การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน: กรณีผู้ต้องชำระเงินเสียชีวิต อำนาจในการสืบหาทรัพย์สินระยะเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การมีคำสั่งให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน

กฤษฎีกาสารฉบับนี้ กองกฎหมายปกครองขอเสนอความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่น่าสนใจ เรื่อง การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน: กรณีผู้ต้องชำระเงินเสียชีวิต อำนาจในการสืบหาทรัพย์สิน ระยะเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การมีคำสั่งให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ซึ่งเป็นการหารือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่เพิ่งประกาศใช้เมื่อไม่นานมานี้ โดยข้อหารือดังกล่าวประกอบด้วยประเด็นหรือจำนวน ๗ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่กรมศุลกากรได้มีคำสั่งให้นาย ส. ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเมื่อปี ๒๕๔๙ แต่ปรากฏว่านาย ส. ได้เสียชีวิตไปแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ ก่อนที่กรมศุลกากรจะมีคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรมศุลกากรจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๓/๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกของนาย ส. ได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นว่า โดยที่มาตรา ๖๓/๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ บัญญัติว่า ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่บุคคลใด หากบุคคลนั้นถึงแก่ความตายให้ดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปได้ โดยให้ถือว่าทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกเป็นผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองนั้น บทบัญญัติดังกล่าวจึงใช้บังคับกับกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ออกคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงิน และมีบุคคลผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงิน อันอาจถูกใช้มาตรการบังคับทางปกครองอยู่แล้ว แต่ต่อมา

บุคคลนั้นได้ถึงแก่ความตาย ทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกของบุคคลนั้นจึงเป็นผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองแทนที่บุคคลที่ถึงแก่ความตาย กรณีตามข้อหาหรือนี้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย ส. ได้ถึงแก่ความตายก่อนที่กรมศุลกากรจะออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน นาย ส. ย่อมไม่อาจอยู่ในบังคับของคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและมาตรการบังคับทางปกครองที่จะใช้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งดังกล่าวได้และทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกของนาย ส. ก็ไม่อาจเป็นผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้เช่นกัน ดังนั้น กรมศุลกากรจึงไม่อาจอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๓/๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เพื่อใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกของนาย ส. แต่ต้องใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลโดยฟ้องคดีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ทั้งนี้ ตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๔๒๐ / ๒๕๕๑ แต่อย่างไรก็ดี คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีข้อสังเกตว่าการใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องคดีมรดกในกรณีนี้ต้องคำนึงถึงอายุความมรดกด้วย

ประเด็นที่สอง

กรณีที่กรมศุลกากรได้มีคำสั่งให้นาย ส. ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเมื่อปี ๒๕๕๕ แต่ต่อมา นาย ส. ได้เสียชีวิตในปี ๒๕๕๙ ซึ่งนาย ส. มีนาง ธ. เป็นทายาทผู้รับมรดก กรมศุลกากรจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๓/๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไป โดยถือว่านาง ธ. เป็นผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้หรือไม่ หากดำเนินการได้ จะมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับทรัพย์สินของนาง ธ. ได้เพียงไม่เกินทรัพย์สินมรดกหรือไม่ และต้องแจ้งมาตรการบังคับทางปกครองและใช้มาตรการบังคับทางปกครองภายในอายุความมรดกหรือไม่ อย่างไร และการที่กรมศุลกากรได้ฟ้องนาง ธ. เป็นคดีต่อศาลปกครองกลางแล้ว จะถือเป็นกรณีที่กรมศุลกากรฟ้องคดีต่อศาลให้มีการชำระเงินตามคำสั่งทางปกครอง ซึ่งหากศาลได้รับฟ้องคดีแล้ว จะมีผลเป็นการห้ามมิให้กรมศุลกากรใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๖๓/๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หรือไม่ และหากต่อมาศาลได้มีคำพิพากษาให้นาง ธ. ชดใช้เงิน จะมีผลเป็นการห้ามมิให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง มาใช้บังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๖๓/๖ วรรคหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นว่า เมื่อกรมศุลกากรได้ออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในขณะที่นาย ส. ยังมีชีวิตอยู่ นาย ส. จึงเป็นผู้ที่อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองอันอาจถูกใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ ต่อมาเมื่อนาย ส. ถึงแก่ความตาย ความรับผิดชอบของนาย ส. ในการชำระเงินย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทตามมาตรา ๑๕๙๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๖๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กรมศุลกากรจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๓/๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เพื่อใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกของนาย ส. โดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของทายาทผู้รับมรดกหรือทรัพย์สินของผู้ตายที่ผู้จัดการมรดกจัดการหรือดูแลออกขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าสินไหมทดแทนได้ แต่ทั้งนี้ไม่เกินมูลค่าหรือราคาทรัพย์สินมรดกที่ตกทอดได้แก่ตนตามนัยมาตรา ๑๖๐๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยการใช้มาตรการบังคับทางปกครองย่อมไม่อยู่ในบังคับต้องกระทำภายในอายุความมรดกตามมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องโดยฟ้องคดีต่อศาล ดังที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้วินิจฉัยเป็นแนวทางไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๓๔๖/๒๕๖๐ แต่มีระยะเวลาดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดตามมาตรา ๖๓/๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ อย่างไรก็ดี โดยที่กรณีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า กรมศุลกากรได้ฟ้องนาง ธ. ทายาทผู้รับมรดกของนาย ส. ต่อศาลปกครองกลางขอให้มีคำพิพากษาให้นาง ธ. ชดใช้เงินและศาลปกครองกลางได้รับคำฟ้องไว้พิจารณาแล้ว ดังนั้น กรมศุลกากรจึงไม่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินกับนาง ธ. ได้อีกเว้นแต่ต่อมาจะได้มีการถอนฟ้องหรือศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีจากสารบบความเพราะเหตุอื่น แต่หากกรมศุลกากรได้ดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองไปแล้วก่อนที่ศาลจะรับฟ้องคดี กรมศุลกากรอาจดำเนินการตามมาตรการบังคับทางปกครองในส่วนนั้นต่อไปจนแล้วเสร็จได้ตามมาตรา ๖๓/๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ และกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาให้นาง ธ. ชดใช้เงิน แล้วนาง ธ. ไม่ยินยอมชดใช้ การบังคับให้นาง ธ. ชดใช้เงินย่อมเป็นการบังคับตามคำพิพากษาของศาล ไม่อยู่ภายใต้บังคับหมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ตามมาตรา ๖๓/๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

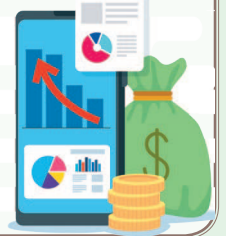
ประเด็นที่สาม กรณีที่กรมศุลกากรได้มีคำสั่งให้นาย ย. ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และต่อมากกรมศุลกากรได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ และข้อ ๑ (๒) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับข้อ ๔ แห่งระเบียบกรมศุลกากร ว่าด้วยการใช้มาตรการบังคับทางปกครองฯ ออกคำสั่งแต่งตั้งเจ้าพนักงานยึดหรืออายัดทรัพย์สินและคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินของนาย ย. รวมทั้งยังมีกรณีอื่น ๆ ที่อธิบดีกรมศุลกากรได้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้ยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และแต่งตั้งเจ้าพนักงานยึดหรืออายัดทรัพย์สินโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบกรมศุลกากร ว่าด้วยการใช้มาตรการบังคับทางปกครองฯ ภายหลังพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับแล้วนั้น ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนด เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองตามมาตรา ๖๓/๗ วรรคสาม อธิบดีกรมศุลกากรจะเป็นผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้ยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ และจะแต่งตั้งเจ้าพนักงานยึดหรืออายัดทรัพย์สินโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบกรมศุลกากร ว่าด้วยการใช้มาตรการบังคับทางปกครองฯ ได้หรือไม่ และหากเจ้าพนักงานยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ได้แต่งตั้งไว้ตามระเบียบดังกล่าวได้ดำเนินการเกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามระเบียบไปส่วนหนึ่งแล้ว จะยังคงมีอำนาจดำเนินการในส่วนที่เหลือต่อไปจนแล้วเสร็จได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นว่า โดยที่ มาตรา ๖๓/๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ประกอบกับมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้บรรดาฎหมายหรือคำสั่งใด ๆ ที่ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้ เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ จนกว่าจะมีกฎหรือคำสั่งใด ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดังนั้น ในช่วงเวลาที่ยังไม่มีการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๖๓/๗ วรรคสาม ที่กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง กฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในมาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน ซึ่งเป็นกฎกระทรวงที่กำหนดหลักการในทำนองเดียวกันไว้ จึงยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป อธิบดีกรมศุลกากรในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จึงเป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตามข้อ ๑ (๒) ประกอบกับข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) โดยในคำสั่งดังกล่าว สามารถกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ได้บังคับบัญชาที่จะเป็นผู้ปฏิบัติการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้ด้วยได้ และแม้ว่าปัจจุบันจะมีการประกาศใช้กฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นกฎกระทรวงฉบับใหม่ ที่ออกตามความในมาตรา ๖๓/๗ วรรคสามแล้ว แต่บรรดาคำสั่งของกรมศุลกากรที่ให้ดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองที่ออกตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ก็ยังคงมีผลใช้ได้ต่อไป แต่การยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง จะต้องดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองฯ ใช้บังคับตามที่กำหนดในข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวง กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองฯ หรือหากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ต้องเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วต่อไป

ประเด็นที่สี่ กรณีที่กรมศุลกากรได้ออกคำสั่งให้นาย บ. ขตใช้ค่าสินไหมทดแทนเมื่อปี ๒๕๔๘ แต่ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของกรมศุลกากรบางส่วนในปี ๒๕๕๘ และปี ๒๕๖๑ ซึ่งหากนับระยะเวลาการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๖๓/๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ให้เจ้าหน้าที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งเป็นที่สุด จะครบกำหนดเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินในปี ๒๕๖๘ หรือปี ๒๕๗๑ แล้วแต่กรณี กรมศุลกากรจะยังคงมีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนาย บ. ได้อีกหรือไม่

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นว่า ก่อนที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ จะประกาศใช้บังคับนั้น ในการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน มาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดให้นำวิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาปฏิบัติโดยอนุโลม จึงต้องนำอายุความการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการบังคับทางปกครอง คือ ต้องดำเนินการบังคับให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้ชำระเงิน ตามที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้ให้ความเห็นเป็นแนวทางไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕ แต่ต่อมาพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ได้ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองที่ใช้บังคับอยู่เดิมและกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองขึ้นใหม่ รวมทั้งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระยะเวลาในการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน โดยมาตรา ๖๓/๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่ง

ทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุด แม้ว่าบทบัญญัติมาตรา ๖๓/๘ ดังกล่าวจะเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติที่อาจนำมาใช้บังคับกับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินที่ได้ออกก่อนวันที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ จะมีผลใช้บังคับ ดังที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๙๙๖/๒๕๖๒ แต่หลักเกณฑ์ใหม่เกี่ยวกับระยะเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามบทบัญญัตินี้ ย่อมนำมาใช้ได้เฉพาะกรณีคำสั่งทางปกครองที่ยังไม่ล่วงพ้นระยะเวลาสิบปีเต็มในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินในวันที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ กล่าวคือ ต้องเป็นคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินที่ออกมาแล้วไม่เกินสิบปีในวันดังกล่าว กรณีตามข้อหารือนี้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรมศุลกากรได้ออกคำสั่งที่ ๒๘๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘ และคำสั่งที่ ๓๑๒/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๘ ให้นาย บ. ขตใช้ค่าสินไหมทดแทน ระยะเวลาสิบปีในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนาย บ. จึงครบกำหนดไปแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ ภายหลังจากครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว กรมศุลกากรย่อมไม่อาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนาย บ. ได้อีกต่อไป แม้ต่อมาจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมาตรา ๖๓/๘ วรรคหนึ่ง กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุด แต่หลักเกณฑ์ใหม่นี้ดังกล่าวก็ไม่อาจนำมาใช้กับคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนรายนาย บ. ได้ เนื่องจากล่วงเลยระยะเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนาย บ. ไปแล้ว และเมื่อกรมศุลกากรไม่อาจดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินได้อีกต่อไปแล้ว ก็ย่อมไม่มีสิทธิยื่นคำขอต่อศาลให้ออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินแทน ตามมาตรา ๖๓/๑๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้เช่นกัน

ประเด็นที่ห้า กรณีที่กรมศุลกากรได้ออกคำสั่งให้นาย ส. ขตใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งนาย ส. ได้อุทธรณ์และฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางได้แย้งคำสั่ง ต่อมานาย ส. ถึงแก่ความตายและไม่ปรากฏว่ามีบุคคลใดมีคำขอเข้ามาแทนที่ผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองกลางจึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคดี จะถือได้หรือไม่ว่าวันที่ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีเป็นวันที่คำสั่งให้ชำระเงินเป็นที่สุดตามมาตรา ๖๓/๘ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ และเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาสิบปีในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นว่า เมื่อคำสั่งกรมศุลกากรที่ให้นาย ส. ขตใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ออกมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นเวลาเกินสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งแล้ว จึงพ้นกำหนดระยะเวลาที่กรมศุลกากรจะทำการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนาย ส. ได้ แม้ต่อมาจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ก็ห้ามมิผลทำให้ระยะเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่สิ้นสุดไปแล้วนั้นขยายออกไปได้

ประเด็นที่หก

เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองมีอำนาจตามมาตรา ๖๓/๑๐(๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ในการมีหนังสือสอบถามหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของคู่สมรส บุตร บิดา หรือมารดา ของบุคคลผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ซึ่งอาจได้รับโอนทรัพย์สินจากผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหรือไม่ อย่างไร ทั้งกรณีบุคคลผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองยังมีชีวิตอยู่และกรณีของบุคคลที่เสียชีวิตแล้ว

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นว่า โดยที่มาตรา ๖๓/๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองมีอำนาจทำหนังสือสอบถามหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเพื่อประโยชน์ในการบังคับทางปกครอง ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคล กรณีจึงต้องตีความโดยเคร่งครัด ไม่อาจตีความในทางขยายความให้รวมถึงการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของคู่สมรส บุตร บิดา มารดา หรือบุคคลอื่น ๆ ที่อาจได้รับโอนทรัพย์สินจากผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้ ดังนั้น กรมศุลกากรจึงไม่มีอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวที่จะทำหนังสือสอบถามหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้ อย่างไรก็ตาม หากเป็นกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้ถึงแก่ความตาย และผู้นั้นมีทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดก ย่อมถือว่าทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกเป็นผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๖๓/๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กรมศุลกากรจึงมีอำนาจตามมาตรา ๖๓/๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่จะทำหนังสือสอบถามหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของทายาทผู้รับมรดกหรือทรัพย์สินของผู้ตายที่ผู้จัดการมรดกจัดการหรือดูแลได้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินกว่ามูลค่าหรือราคาทรัพย์สินมรดกที่ตกทอดได้แก่ตน ส่วนกรณีที่ผู้ต้องชดใช้เงินได้ถึงแก่ความตายก่อนที่กรมศุลกากรจะออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรมศุลกากรย่อมต้องใช้สิทธิเรียกร้องกับทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกโดยวิธีการฟ้องคดีต่อศาล ไม่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๖๓/๔ ได้ กรมศุลกากรจึงไม่มีอำนาจตามมาตรา ๖๓/๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) ที่จะทำหนังสือสอบถามหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของทายาทผู้รับมรดกหรือทรัพย์สินของผู้ตายที่ผู้จัดการมรดกจัดการหรือดูแล

ประเด็นที่เจ็ด

ภายหลังพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับแล้ว ยังไม่มีกฎกระทรวงตามมาตรา ๖๓/๑๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน อธิบดีกรมศุลกากรจะมีคำสั่งให้นำระเบียบกรมศุลกากร ว่าด้วยการใช้มาตรการบังคับทางปกครองฯ มาใช้ได้หรือไม่ หากไม่อาจนำระเบียบดังกล่าวมาใช้ได้ จะถือเป็นกรณีที่กฎกระทรวงไม่ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้ ซึ่งกรมศุลกากรสามารถนำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามที่กำหนดในมาตรา ๖๓/๑๒ วรรคหนึ่ง ได้หรือไม่ และหากกรมศุลกากรไม่อาจอนุโลมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้ได้ จะมีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินอย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นว่า โดยที่มาตรา ๖๓/๑๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดว่าขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่กฎกระทรวงไม่ได้กำหนดเรื่องใดไว้ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ดังนั้น เมื่อยังไม่มีกรออกกฎกระทรวงตามความในมาตราดังกล่าว ย่อมต้องถือเป็นกรณีที่กฎกระทรวงไม่ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้ การยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินจึงย่อมนำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมได้ และเมื่อปรากฏว่าระเบียบกรมศุลกากร ว่าด้วยการใช้มาตรการบังคับทางปกครองฯ มีเนื้อหาสาระเป็นการอนุโลมบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับกับการบังคับทางปกครอง กรมศุลกากรจึงสามารถนำระเบียบดังกล่าวมาใช้ในช่วงเวลาที่ยังไม่มีกฎกระทรวงได้

(บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน : กรณีผู้ต้องชำระเงินเสียชีวิต อำนาจในการสืบหาทรัพย์สินระยะเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การมีคำสั่งให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน (เรื่องเสร็จที่ ๓๒๒/๒๕๖๓))

ผลการดำเนินการของสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อแก้ไขและบรรเทาปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจาก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา ๒๐๑๙*

ส่วนช่วยอำนวยความสะดวกและประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการ

ตามที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ส่งผลกระทบในวงกว้างในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ทำให้รัฐบาลต้องเร่งดำเนินการออกมาตรการทางกฎหมายเพื่อแก้ไขและบรรเทาปัญหาให้แก่ประชาชน องค์กรภาคเอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความสำคัญและเร่งการดำเนินงานเพื่อพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย ความเห็นทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขและบรรเทาปัญหาดังกล่าว กว่า ๓๐ เรื่อง ดังนี้

๑. การตรวจพิจารณาจัดทำกฎหมายเพื่อเยียวยา ฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม จากผลกระทบไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จำนวน ๑๓ ฉบับ ได้แก่

๑.๑ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๖๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยภาษีเงินได้

» **สาระสำคัญ** กำหนดให้มีการหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราที่ลดลง จากที่กำหนดไว้ตามกฎหมายฉบับที่ ๑๔๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยภาษีเงินได้ สำหรับการจ่ายเงินได้พึงประเมินบางประเภทที่ได้จ่ายตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ และสำหรับการจ่ายเงินได้พึงประเมินบางประเภทที่ผู้มีหน้าที่นำส่งภาษีได้ดำเนินการตามวิธีนำส่งที่กำหนดตามมาตรา ๓ ปีณส แห่งประมวลรัษฎากร และได้จ่ายตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มีสภาพคล่องเพิ่มขึ้น อันจะช่วยรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อช่วยสนับสนุนระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment)

๑.๒ กฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๓ มาตรการลดอัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบินไอพ่น

» **สาระสำคัญ** เพื่อลดอัตราภาษีสรรพสามิต สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบินไอพ่นที่นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับอากาศยานภายในประเทศ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเมืองรองซึ่งเป็นการกระจายรายได้ และกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทย

๑.๓ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อใช้รักษา วินิจฉัย หรือป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

* ข้อมูล ณ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

❖ **สาระสำคัญ** เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และเพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศและความผาสุกของประชาชน โดยให้ยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อใช้รักษา วินิจฉัยหรือป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ไม่ว่าจะอยู่ในพิกัดประเภทใด ตามรายการที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด โดยที่ผู้นำของเข้าต้องปฏิบัติตามพิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๑.๔ พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลัง กู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓

❖ **สาระสำคัญ** กำหนดให้กระทรวงการคลัง โดยอนุมติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกู้เงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศ หรือออกตราสารหนี้ในนามรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้นำไปใช้จ่ายภายใต้แผนงานหรือโครงการเพื่อวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยกำหนดวงเงินรวมไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท

๑.๕ พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓

❖ **สาระสำคัญ** เป็นการช่วยเหลือทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยให้กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกันดำเนินการดังกล่าว และให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยในการให้กู้ยืมแก่ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นการเฉพาะคราวหรือรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินภายในวงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ในอัตราร้อยละ ๐.๐๑ ต่อปี

๑.๖ พระราชกำหนดการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๓

❖ **สาระสำคัญ** เป็นการกำหนดให้กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกันรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยรวม ให้ดำเนินการเพื่อรักษาสภาพคล่องของการระดมทุนในตลาดตราสารหนี้ภาคเอกชน และให้มีการจัดตั้ง “กองทุนเพื่อรักษาสภาพคล่องของการระดมทุนในตลาดตราสารหนี้” เป็นกองทุนรวมที่จัดตั้งและดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้เข้าไพลงทุนในตลาดตราสารหนี้ภาคเอกชนที่ออกใหม่โดยให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจซื้อหน่วยลงทุนภายในวงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำกับกองทุนกำหนด

๑.๗ พระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินฝากที่ได้รับการคุ้มครองเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๓

❖ **สาระสำคัญ** เป็นการกำหนดจำนวนเงินฝากที่ได้รับการคุ้มครองเป็นการทั่วไป เป็นจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔

๑.๘ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓

❖ **สาระสำคัญ** เพื่อให้การใช้เงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-๑๙ โดยกำหนดให้สำนักงบประมาณ มีหน้าที่จัดสรรเงินกู้ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติและกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติให้กรมบัญชีกลาง มีหน้าที่รับฝากเงินกู้ไว้ในบัญชีเงินฝากกระทรวงการคลัง ให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ จัดหาเงินกู้และดำเนินการกู้เงิน ส่วนการพิจารณาหลักทรัพย์และการอนุมัติโครงการ ต้องเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับแผนในบัญชีท้ายพระราชกำหนด และเป็นโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่เป็นโครงการที่มีความพร้อมดำเนินการได้ทันที และเป็นโครงการที่มีความคุ้มค่าในการดำเนินงานและก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือสังคม สำหรับการเก็บรักษาเงินกู้และการเบิกจ่ายเงินกู้ เป็นการกำหนดให้สำนักงานบริการหนี้สาธารณะนำเงินกู้ฝากบัญชีเงินฝากกระทรวงการคลังชื่อบัญชี “เงินกู้ตามพระราชกำหนดกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา COVID-19” และกำหนดแนวทางการเบิกจ่ายเงินกู้ให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินของทางราชการ และหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติที่กระทรวงการคลังกำหนด ส่วนการติดตามประเมินผลและการรายงานผลการใช้เงินกู้ เป็นการกำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่วนการใช้งบการเงินกู้สำหรับรายการเงินสำรองจ่าย กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการมีความจำเป็นต้องใช้เงินกู้ก็ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอคำขอใช้เงินกู้พร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อคณะกรรมการพิจารณาหลักทรัพย์ก่อนเสนอขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๙ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล
รัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (มาตรการ
ภาษีเพื่อสนับสนุนการจัดอบรมสัมมนาภายในประเทศ)

» **สาระสำคัญ** ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคลหักรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าห้องสัมมนา ค่าห้องพัก
ค่าขนส่ง หรือรายจ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการอบรมสัมมนาภายใน
ประเทศที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้จัดขึ้นให้แก่ลูกจ้าง
หรือรายจ่ายที่ได้จ่ายให้แก่ผู้ประกอบการกิจการนำเที่ยวตามกฎหมาย
ว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ เพื่อการอบรมสัมมนาภายใน
ประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม
๒๕๖๓ เป็นจำนวน ๒ เท่าของรายจ่ายตามที่จ่ายจริง โดย
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากร
ประกาศกำหนด

๑.๑๐ ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความใน
ประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการปรับปรุงกิจการโรงแรม)

» **สาระสำคัญ** ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคลที่ประกอบกิจการโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
หักรายจ่ายสำหรับเงินได้เท่ากับรายจ่ายที่ได้จ่ายเพื่อการต่อเติม
เปลี่ยนแปลง ขยายออก หรือทำให้ดีขึ้นซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง
กับกิจการ แต่ไม่ใช่เป็นการซ่อมแซมให้คงสภาพเดิม ตั้งแต่วันที่ ๑
มกราคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ เป็นจำนวน ๑.๕ เท่า
ของรายจ่ายตามจำนวนที่จ่ายจริง โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด

๑.๑๑ ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล
รัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การบริจาคเงิน
และทรัพย์สินให้แก่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
เพื่อสนับสนุนการบริจาคเพื่อแก้ไขปัญหาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
๒๐๑๙)

» **สาระสำคัญ** กำหนดสิทธิประโยชน์ทาง
ภาษีเพื่อสนับสนุนการบริจาคเพื่อแก้ไขปัญหาโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา ๒๐๑๙ เพื่อจูงใจให้ประชาชนและภาคเอกชนได้มีส่วน
ร่วมสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับการป้องกัน ระวัง ยับยั้ง
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ของบุคลากร
ทางการแพทย์และสาธารณสุข หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน
รักษา พันฟู เยียวยา และบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน
ตลอดจนผู้ได้รับผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดย
บริจาคเป็นเงินหรือทรัพย์สินในช่วงวิกฤติของการแพร่ระบาด
เชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มีผลใช้บังคับสำหรับการบริจาคผ่านระบบ
บริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากร (e-Donation) ที่ได้
กระทำตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๔

๑.๑๒ ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.)
ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นภาษีเงินได้
(มาตรการสร้างความเชื่อมั่นในระบบตลาดทุน)

» **สาระสำคัญ** กำหนดให้ประชาชนทั่วไป
สามารถหักลดหย่อนค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการออม
(Super Saving Fund หรือ SSF) ที่มีนโยบายการลงทุน
ในหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๕ ของมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (Net Asset
Value หรือ NAV) ได้ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท
โดยแยกต่างหากจากวงเงินที่ลดหย่อนค่าซื้อหน่วยลงทุนใน SSF
กรณีปกติ และไม่อยู่ภายใต้เพดานวงเงินหักลดหย่อนรวมของ
เงินสะสม เงินสมทบ หรือค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนเพื่อการเกษียณ
อายุทั้งหมด ทั้งนี้ ผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนตามมาตรการนี้จะต้องซื้อ
หน่วยลงทุนใน SSF ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐
มิถุนายน ๒๕๖๓ และต้องถือหน่วยลงทุนไว้ไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี
และต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่น ๆ ที่อธิบดี
กรมสรรพากรประกาศกำหนด

๑.๑๓ ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความใน
ประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
.... (มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการนำเข้ายา เวชภัณฑ์ และ
เครื่องมือแพทย์ต้านโควิด-๑๙ สำหรับบริจาคเป็นสาธารณกุศล)

» **สาระสำคัญ** เพื่อจูงใจให้ภาคเอกชน
มีส่วนร่วมกับภาครัฐในการแก้ไขสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค
COVID-19 โดยยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มในการนำเข้าสินค้าที่ใช้รักษา
วินิจฉัย หรือป้องกันโรค COVID-19 เช่น ยา เวชภัณฑ์ และ
เครื่องมือแพทย์จากต่างประเทศ และบริจาคให้แก่สถานพยาบาล
ของทางราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์การหรือสถานสาธารณกุศล
ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๓ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

และร่างกฎหมายที่ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ
ของสำนักงานฯ จำนวน ๘ ฉบับ ได้แก่

๑) ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความ
ในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (มาตรการภาษี
เพื่อลดภาระดอกเบี้ยจ่ายของผู้ประกอบการ)

๒) ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความ
ในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (มาตรการส่งเสริม
เสถียรภาพของการจ้างงานในสถานการณ์การระบาดของโรค
ติดเชื้อไวรัส COVID-19)

๓) ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.)
ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นภาษีเงินได้
(มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับค่าตอบแทน
ในการเลี้ยงภัยของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข)

๔) ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นภาษีเงินได้ (มาตรการเพิ่มวงเงินหักลดหย่อนค่าเบี้ยประกันสุขภาพ)

๕) ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่..) พ.ศ. (มาตรการภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพื่อสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มาตรการ COVID-19)

๖) ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ (มาตรการภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพื่อสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มาตรการ COVID-19)

๗) ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษตามประมวลกฎหมายที่ดินสำหรับกรณีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรการภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพื่อสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มาตรการ COVID-19)

๘) ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษ ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด สำหรับกรณีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรการภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพื่อสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มาตรการ COVID-19)

๒. การจัดทำพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓

»สาระสำคัญ

เป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๔/๒๕๕๗ เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นกฎหมายกลางว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานของภาครัฐและการประกอบกิจกรรมในทางเศรษฐกิจของเอกชนภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เพื่อให้การจัดการประชุมในรูปแบบคณะกรรมการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และมีให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ

๓. การตรวจพิจารณาจัดทำร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับการยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยแร่

๔. การตรวจพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

๔.๑ ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการได้รับประโยชน์ในกรณีว่างงานในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ.

๔.๒ ร่างกฎกระทรวงการได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงานเนื่องจากมีเหตุสุดวิสัย พ.ศ.

๕. การตรวจพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายด้านการค้าและอุตสาหกรรม จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

๕.๑ ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่เขตสำรวจการกักตุนโคกภันท์ตามพระราชบัญญัติสำรวจการกักตุนโคกภันท์ พ.ศ. ๒๕๖๗ พ.ศ.

๕.๒ ร่างกฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินหลักประกัน พ.ศ.

๖. การจัดทำความเห็นทางกฎหมายโดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภาขอหารือการนำองค์ประชุมกรณีการรับเงินอุปการะในสถานการณ์ฉุกเฉิน

๗. การจัดทำความเห็นทางกฎหมายโดยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยขอหารือวิธีการประชุมสภามหาวิทยาลัยแบบ Meeting From Home

๘. การจัดทำความเห็นทางกฎหมายโดยกระทรวงแรงงานขอหารือกรณีปฏิบัติตามมาตรา ๗๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ (กรณีผู้ประกันตนไม่ได้ทำงานเนื่องจากเหตุสุดวิสัย ทำให้ไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ ซึ่งปัจจุบันได้เกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้ผู้ประกันตนไม่สามารถทำงานได้)

บทบรรณาธิการ @Foreign Law Division

สวัสดิชวาทกฤษฎีกาทุกท่าน เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ราชกิจจานุเบกษาได้ลงประกาศพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผลให้สำนักงานฯ ได้รับจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองกฎหมายต่างประเทศ รวมจำนวน ๑๐ โครงการ เช่น โครงการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการด้านกฎหมายกับหน่วยงานทางกฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลี (KIPA) โครงการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการด้านกฎหมายกับมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ (NUS) โครงการประชุมคณะกรรมการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ และการประชุมในเวทีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง (UNCITRAL) โครงการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการด้านกฎหมายกับสถาบัน National Graduate Institute for Policy Studies (GRIPS) ซึ่งบางโครงการได้รับการอนุมัติและเตรียมการเดินทางแล้ว แต่ปรากฏว่าเกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ซึ่งมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ และการเลื่อนหรือยกเลิกการประชุมระหว่างประเทศ อันเป็นอุปสรรคต่อการจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศ อีกทั้งยังไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดสามารถคาดการณ์ได้ว่าสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จะคลี่คลายหรือสิ้นสุดลงเมื่อใด ทำให้ไม่สามารถวางแผนงานที่แน่นอนได้ว่าจะสามารถดำเนินโครงการใดได้บ้างภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ นี้ ประกอบกับเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓ สำนักงานฯ จึงยกเลิกการดำเนินโครงการที่ยังอยู่ระหว่างดำเนินการและที่ยังมิได้เริ่มดำเนินการสำหรับปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ทั้งในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองกฎหมายต่างประเทศและกองกฎหมายอื่นทั้งหมด เพื่อนำงบประมาณคงเหลือคืนให้ส่วนกลางนำไปใช้เยียวยาผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19 ต่อไป

อย่างไรก็ดี แม้ว่าในปีงบประมาณนี้จะไม่มีการอบรมหรือประชุมทางด้านกฎหมายในต่างประเทศแล้วก็ตาม แต่ชาวทฤษฎีกาทุกท่านก็ยังคงสามารถศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่างประเทศได้ในฐานข้อมูลกฎหมายระหว่างประเทศที่สำนักงานฯ เป็นสมาชิกอยู่ ได้แก่ HeinOnline, Lexis Advance, Dalloz และ Beck-Online นอกจากนี้ ท่านยังสามารถอัปเดตข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายต่างประเทศได้ในบทความทางกฎหมายของกองกฎหมายต่างประเทศที่เผยแพร่ในทฤษฎีกาสารทุกฉบับ ซึ่งในฉบับนี้ขอเสนอบทความเรื่อง “มาตรการทางกฎหมายในวิกฤต COVID-19 กรณีศึกษา: ประเทศเยอรมนีกับการออกกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบอันเกิดจากมาตรการของรัฐในการควบคุมโรค Covid-19” แล้วพบกันใหม่ในฉบับต่อไปครับ

มาตรการทางกฎหมายในวิกฤต

COVID-19

กรณีศึกษา: ประเทศเยอรมนีกับการออกกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบอันเกิดจากมาตรการของรัฐในการควบคุมโรค COVID-19

คนันท์ ชัยชนะ*

๑. บทนำ

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่เป็น “การระบาดใหญ่” หรือ “pandemic” หลังจากที่ทางการจีนได้ออกมายืนยันว่าเกิดการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ในเมืองอู่ฮั่นเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ และเชื้อไวรัสได้ลุกลามไปอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาคของโลก โดย ณ วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓ ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ได้แพร่ระบาดไปแล้วใน ๑๘๕ ประเทศทั่วโลก มีผู้ติดเชื้อกว่า ๑.๙๒ ล้านคน และได้คร่าชีวิตผู้คนไปแล้วกว่า ๑๑๙,๖๘๗ ราย^๑ องค์การอนามัยโลกได้ประกาศชื่อที่เป็นทางการสำหรับใช้เรียกโรคทางเดินหายใจที่เกิดจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ว่า “โควิด-๑๙” (COVID-19)

ประเทศเยอรมนีเป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด-๑๙ อย่างรุนแรง โดยมีผู้ติดเชื้อสะสม ณ วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓ จำนวนกว่า ๑๓๐,๐๐๐ คน ซึ่งมากเป็นอันดับ ๕ ของโลก และมีผู้เสียชีวิตไปแล้ว ๓,๑๙๔ คน^๒ เยอรมนีได้ออกมาตรการทางกฎหมายจำนวนมากเพื่อประโยชน์ในการควบคุมการแพร่กระจายของโรค โดยรัฐบาลของแต่ละมลรัฐได้ใช้อำนาจตามกฎหมายควบคุมโรค^๓ ออกกฎกระทรวง กำหนดข้อห้ามและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ใช้บังคับกับประชาชนในมลรัฐของตน เช่น

- ⊖ สั่งให้ปิดโรงเรียน สถานรับเลี้ยงเด็ก และสถาบันอุดมศึกษา
- ⊖ ห้ามการชุมนุมทุกรูปแบบ รวมทั้งการรวมตัวกันเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
- ⊖ ให้ปิดกิจการทุกประเภทที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น สระว่ายน้ำ โรงภาพยนตร์ ศูนย์จัดการประชุมและนิทรรศการ สถานบันเทิง พิพิธภัณฑสถาน พิพิธภัณฑ์ สวนสนุก สโมสร สนามกีฬา ฟิตเนส สนามเด็กเล่น สวนสัตว์ สวนสนุก ฯลฯ
- ⊖ ให้ปิดกิจการร้านอาหารทุกประเภท เว้นแต่การให้บริการซื้อกลับบ้าน
- ⊖ ให้ปิดกิจการโรงแรมและการให้บริการที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ
- ⊖ ให้ปิดกิจการร้านค้าปลีกทุกประเภท ยกเว้นร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม ธนาคาร ร้านขายยา ร้านขายของใช้ในชีวิตประจำวัน ร้านแว่นและอุปกรณ์ช่วยฟัง ร้านขายหนังสือพิมพ์ กิจการขนส่งพัสดุและไปรษณีย์ สถานีเติมน้ำมัน อู่ซ่อมรถ ซักอบรีด และกิจการขายของออนไลน์
- ⊖ ห้ามเข้าเยี่ยมผู้ป่วยที่โรงพยาบาลและห้ามเยี่ยมคนชราที่บ้านพักคนชรา
- ⊖ ห้ามออกนอกบ้าน เว้นแต่มีเหตุจำเป็น เช่น เพื่อประกอบอาชีพ (ที่ไม่ถูกห้าม) ซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ยารักษาโรค พบแพทย์ ฯลฯ

* นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ ฝ่ายแปลและให้ความเห็น กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ข้อมูลจากมหาวิทยาลัย Johns Hopkins ของสหรัฐอเมริกา <https://www.arcgis.com/apps/opsdashboard/index.html#/bda7594740fd40299423467b48e9ecf6> ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓

^๒ แหล่งข้อมูลอ้างอิงไว้ในเชิงอรรถที่ ๑

^๓ Gesetz zur Verhütung und Bekämpfung von Infektionskrankheiten beim Menschen (Infektionsschutzgesetz - IfSG) vom 20.07.2000

- ⊖ การเดินทางหรือประกอบกิจกรรมในที่สาธารณะให้กระทำคนเดียวหรือร่วมกับบุคคลอื่นได้ไม่เกิน ๑ คน หรือกระทำกับบุคคลในครัวเรือน
- ⊖ การพบปะบุคคลอื่นในที่สาธารณะต้องรักษาระยะห่าง ๑.๕ เมตร
- ⊖ ให้กักตัวเองเป็นระยะเวลา ๑๔ วันหลังจากเดินทางกลับมาจากต่างประเทศ
- ⊖ ห้ามเดินทางออกนอกประเทศไปยังพื้นที่เสี่ยง เป็นต้น

ทั้งนี้ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อห้ามหรือข้อกำหนดดังกล่าวถือเป็น “ความผิดต่อกฎระเบียบ” (Ordnungswidrigkeit) ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมีอำนาจออกคำสั่งกำหนดค่าปรับและสามารถบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งได้โดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินโดยไม่จำเป็นต้องฟ้องศาล

มาตรการเหล่านี้เป็นมาตรการจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เพื่อควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา แต่ก็ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทุกภาคส่วนของเยอรมนีอย่างมหาศาล ในช่วงเดือนมีนาคมที่ผ่านมาเยอรมนีจึงได้ออกกฎหมายจำนวน ๗ ฉบับ เพื่อชดเชย เยียวยา และแก้ไขปัญหาอันเกิดจากมาตรการควบคุมโรคของรัฐ ดังนี้

(๑) กฎหมายเพื่อปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับเงินทดแทนการลดค่าจ้าง ในสถานการณ์วิกฤตเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๓

(๒) กฎหมายเพื่อลดผลกระทบของโรคระบาดโควิด-๑๙ ที่มีต่อกฎหมายแพ่ง กฎหมายล้มละลาย และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓

(๓) กฎหมายเพื่อชดเชยภาระทางการเงินอันเกิดจากโรคระบาดโควิด-๑๙ สำหรับโรงพยาบาลและสถานพยาบาลอื่น ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓

(๔) กฎหมายเพื่อการเข้าถึงหลักประกันทางสังคมที่ง่ายขึ้นและเพื่อส่งเสริมการทำงานขององค์กรทางสังคมอันเนื่องมาจากไวรัสโคโรนา ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓

(๕) กฎหมายคุ้มครองประชาชนในสถานการณ์โรคระบาดระดับประเทศ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓

(๖) กฎหมายจัดตั้งกองทุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓

(๗) กฎหมายงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓
กฎหมายทั้ง ๗ ฉบับนี้เป็นกฎหมายระดับสหพันธ์และมีผลใช้บังคับโดยตรงในทุกมลรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการกำหนดมาตรการเยียวยาและให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน ภาคธุรกิจ และหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับมาตรการในประเทศไทยที่รัฐบาลกำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ยกเว้นกฎหมายเพื่อลดผลกระทบของโรคระบาดโควิด-๑๙ ที่มีต่อกฎหมายแพ่ง กฎหมายล้มละลาย และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓ (กฎหมายลำดับที่ (๒) ข้างต้น) ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดมาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นในกระบวนการตามกฎหมายล้มละลาย กฎหมายเกี่ยวกับนิติบุคคลประเภทต่าง ๆ กฎหมายวิธี

พิจารณาความอาญา และประมวลกฎหมายแพ่ง อันเป็นผลมาจากมาตรการควบคุมโรคโควิด-๑๙ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ามีที่น่าสนใจและน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในช่วงวิกฤตโควิด-๑๙ ในประเทศไทย บทความนี้จึงขอแนะนำเสนอหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายดังกล่าวเพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษาตัวอย่างของการออกกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบอันเกิดจากมาตรการของรัฐในการควบคุมโรคติดต่อ

๒. กฎหมายเพื่อลดผลกระทบของโรคระบาดโควิด-๑๙ ที่มีต่อกฎหมายแพ่ง กฎหมายล้มละลาย และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓^๔

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดมาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดข้องในกระบวนการตามกฎหมายล้มละลาย กฎหมายเกี่ยวกับนิติบุคคลประเภทต่าง ๆ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และประมวลกฎหมายแพ่ง อันเป็นผลมาจากมาตรการควบคุมโรคโควิด-๑๙ โดยมีหลักการสำคัญ คือ กำหนดช้อยกเว้นในการปฏิบัติตามกฎหมายต่าง ๆ หากมีเหตุจำเป็นมาจากมาตรการควบคุมโรคโควิด-๑๙ และกำหนดบทสันนิษฐานว่า การละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมายตั้งแต่มีนาคมเป็นต้นมา ให้สันนิษฐานว่ามีสาเหตุมาจากมาตรการควบคุมโรคโควิด-๑๙ ทั้งนี้ มีรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายแต่ละเรื่อง ดังนี้

^๔ Gesetz zur Abmilderung der Folgen der COVID-19-Pandemie im Zivil-, Insolvenz- und Strafverfahrensrecht vom 27.03.2020

๒.๑ กฎหมายล้มละลาย

ตามกฎหมายล้มละลาย เมื่อนิติบุคคลใดไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้หรือมีหนี้สินล้นพ้นตัว กฎหมายเยอรมันกำหนดให้ผู้แทนนิติบุคคลหรือผู้ชำระบัญชีมีหน้าที่ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้นิติบุคคลนั้นเป็นบุคคลล้มละลาย โดยต้องยื่นคำร้องภายใน ๓ สัปดาห์นับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว มิฉะนั้นจะระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปีหรือโทษปรับ

กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้ยกเว้นการปฏิบัติตามหน้าที่ดังกล่าวไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ เว้นแต่ว่า เหตุแห่งการยื่นคำร้อง (ไร้ความสามารถในการชำระหนี้หรือมีหนี้สินล้นพ้นตัว) มิได้เป็นผลมาจากมาตรการควบคุมโรคโควิด-๑๙ โดยกฎหมายได้กำหนดข้อสันนิษฐานว่า กรณีที่ลูกหนี้ตกอยู่ในสถานะที่ไม่อาจชำระหนี้ได้หลังวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ ให้สันนิษฐานว่าเป็นผลมาจากมาตรการควบคุมโรคโควิด-๑๙

นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้ยังได้กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมในกรณีที่เจ้าหนี้ประสงค์จะยื่นฟ้องล้มละลายในระหว่างวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ว่า ต้องเป็นกรณีที่ลูกหนี้ไร้ความสามารถในการชำระหนี้หรือมีหนี้สินล้นพ้นตัวตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๓ เท่านั้น ทั้งนี้ กฎหมายได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกประกาศเพื่อขยายระยะเวลาการใช้บังคับข้อยกเว้นข้างต้นได้ตามความจำเป็น

๒.๒ กฎหมายนิติบุคคลประเภทต่าง ๆ

กฎหมายนี้ได้ผ่อนปรนเงื่อนไขการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนิติบุคคลประเภทต่าง ๆ ในสถานะที่ผู้เกี่ยวข้องไม่สามารถมาเข้าร่วมประชุมทางกายภาพได้ เพื่อให้สามารถดำเนินกิจการและปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายต่อไปได้โดยไม่หยุดชะงัก โดยสามารถแบ่งตามประเภทของนิติบุคคลได้ ดังนี้

(๑) บริษัทมหาชนจำกัด

๑) การประชุมผู้ถือหุ้นออนไลน์

ปกติแล้วกฎหมายกำหนดว่า การดำเนินการต่อไปนี้จะกระทำได้ก็ต่อเมื่อกำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัท

- การประชุมผู้ถือหุ้นและการใช้สิทธิผู้ถือหุ้นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- การเข้าร่วมการประชุมผู้ถือหุ้นของกรรมการและกรรมการบริหารของบริษัทผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๒) การถ่ายทอดภาพและเสียงการประชุมผู้ถือหุ้น

แต่กฎหมายฉบับนี้อำนวยความสะดวกให้แก่บริษัทที่ไม่ได้กำหนดเรื่องเหล่านี้ไว้ในข้อบังคับว่า ให้สามารถดำเนินการดังกล่าวได้ แม้จะไม่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับ โดยกำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการบริหารพิจารณาตามความเหมาะสม และหากประสงค์จะทำการประชุมผู้ถือหุ้นออนไลน์แบบเต็มรูปแบบ ผู้ถือหุ้นจะต้องสามารถตั้งคำถามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และมีสิทธิคัดค้านมติที่ประชุมในภายหลังได้ (ตามกฎหมายปัจจุบัน ผู้ถือหุ้นจะมีสิทธิคัดค้านมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นก็ต่อเมื่อได้เข้าร่วมการประชุมผู้ถือหุ้นเท่านั้น)

๓) ระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผู้ถือหุ้น

กฎหมายฉบับนี้ได้รับระยะเวลาการออกหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น โดยลดลงจาก ๓๐ วัน เหลือ ๒๑ วัน ก่อนวันประชุม และเลื่อนวันที่ผู้ถือหุ้นต้องแจ้งสัดส่วนหุ้นที่ตนมี จาก ๖ วันล่วงหน้า เป็น ๔ วันล่วงหน้า

๔) เลื่อนการจัดประชุมสามัญประจำปี

โดยปกติคณะกรรมการบริหารต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมสามัญประจำปีภายใน ๘ เดือนนับแต่วันสิ้นสุดของรอบปีบัญชีของบริษัท แต่กฎหมายนี้แก้ไขเป็นภายใน ๑๒ เดือนนับแต่วันสิ้นสุดของรอบปีบัญชีของบริษัท

๕) การจ่ายเงินปันผล

กฎหมายนี้ให้อำนาจคณะกรรมการบริหารจ่ายเงินปันผลเบื้องต้นก่อนการประชุมสามัญประจำปีได้ แม้ข้อบังคับจะไม่ได้ให้อำนาจไว้

(๒) บริษัทจำกัด

กฎหมายว่าด้วยบริษัทจำกัดของเยอรมนีมีบทบัญญัติรองรับการลงมติของกรรมการบริษัทกรณีการประชุมโดยไม่เจอกัน (in Textform) ให้สามารถกระทำได้ แต่ต้องเป็นมติที่มีคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์เท่านั้น แต่กฎหมายฉบับนี้กำหนดข้อยกเว้นจากหลักการดังกล่าวในช่วงวิกฤตโควิด-๑๙ โดยกำหนดให้ใช้เสียงข้างมากแทน

(๓) สหกรณ์

กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ของเยอรมนีกำหนดว่า การดำเนินการต่อไปนี้จะต้องระบุไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์จึงจะสามารถกระทำได้

- การประชุมใหญ่และการประชุมคณะกรรมการดำเนินการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- การแจ้งนัดประชุมใหญ่ผ่านทางเว็บไซต์

แต่กฎหมายฉบับนี้อำนวยความสะดวกให้แก่สหกรณ์ที่ไม่ได้กำหนดเรื่องเหล่านี้ไว้ในข้อบังคับว่า ให้สามารถดำเนินการดังกล่าวได้แม้จะไม่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับ นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้กรรมการดำเนินการที่สมควรในช่วงนี้ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการดำเนินการคนใหม่ และจำนวนกรรมการดำเนินการในช่วงวิกฤตโควิด-๑๙ อาจมีน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดก็ได้

(๔) สมาคมและมูลนิธิ

ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมันกำหนดว่า การประชุมใหญ่และลงมติออนไลน์ หรือการลงมติทางไกลล่วงหน้าก่อนการประชุมใหญ่ของสมาคมจะสามารถกระทำได้ก็ต่อเมื่อระบุไว้ในข้อบังคับ แต่กฎหมายฉบับนี้อำนวยความสะดวกให้แก่สมาคมที่ไม่ได้กำหนดเรื่องเหล่านี้ไว้ในข้อบังคับว่า ให้สามารถดำเนินการดังกล่าวได้แม้จะไม่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับ นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้กรรมการสมาคมที่สมควรในช่วงนี้ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการคนใหม่ และให้นำข้อยกเว้นตามข้อนี้มาใช้บังคับกับมูลนิธิด้วย

ข้อยกเว้นสำหรับนิติบุคคลประเภทต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น มีผลใช้บังคับถึงสิ้นปี ๒๕๖๓ และใช้กับการประชุมที่เกิดขึ้นในปี ๒๕๖๓ เท่านั้น แต่กฎหมายก็ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกประกาศเพื่อขยายระยะเวลาบังคับใช้ได้จนถึงสิ้นปี ๒๕๖๔ หากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ยังไม่สิ้นสุด

๒.๓ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การพิจารณาาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมันอยู่ภายใต้หลักการพิจารณาคดีแบบต่อเนื่อง การเลื่อนการพิจารณาคดีสามารถกระทำได้ แต่ไม่เกิน ๑ เดือน^๕ นอกจากนี้ เมื่อศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีแล้วเสร็จ กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องอ่านคำพิพากษาภายใน ๑๑ วัน หลังพิจารณาแล้วเสร็จ มิฉะนั้นจะต้องเริ่มกระบวนการพิจารณาใหม่ตั้งแต่ต้น^๖ กฎหมายฉบับนี้กำหนดว่า ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดข้างต้น (๑ เดือน สำหรับการเลื่อนการพิจารณาคดี และ ๑๑ วัน สำหรับการอ่านคำพิพากษา) ไม่ให้นับรวมช่วงเวลาที่มีความจำเป็นต้องเลื่อนอันเนื่องมาจากมาตรการของรัฐในการควบคุมโรคโควิด-๑๙ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ เดือน

^๕ มาตรา ๒๒๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน

^๖ มาตรา ๒๖๘ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน

พักชำระหนี้

๒.๔ ประมวลกฎหมายแพ่ง

กฎหมายนี้กำหนดให้ลูกหนี้มีสิทธิผ่อนผันการชำระหนี้ประเภทต่าง ๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่ง ดังนี้

(๑) สิทธิผ่อนผันการชำระค่าบริการ

สัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจอันมีลักษณะเป็นสัญญาต่อเนื่องและได้ทำขึ้นก่อนวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๓ หากเป็นสัญญาเกี่ยวกับสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา ก๊าซหุงต้ม ฯลฯ ผู้บริโภคมีสสิทธิตระงับการชำระค่าบริการได้จนถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ หากการชำระค่าบริการจะกระทบกับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของตนหรือบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน ทั้งนี้ ต้องเป็นกรณีที่มีสาเหตุมาจากมาตรการของรัฐในการควบคุมโรคโควิด-๑๙

นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้ยังได้กำหนดให้วิสาหกิจขนาดเล็กมีสิทธิดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ต้องเป็นกรณีสัญญาระยะยาวที่มีความจำเป็นต่อการประกอบกิจการ และมาตรการของรัฐในการควบคุมโรคโควิด-๑๙ ส่งผลกระทบต่อกิจการของวิสาหกิจนั้นจนทำให้ขาดสภาพคล่องและประสบปัญหาในการชำระหนี้

อย่างไรก็ดี กฎหมายนี้ได้ห้ามลูกหนี้ใช้สิทธิผ่อนผันการชำระค่าบริการ หากการผ่อนผันนั้นจะส่งผลกระทบต่อปัจจัยพื้นฐานทางธุรกิจหรือปัจจัยการดำรงชีพขั้นพื้นฐานของคู่สัญญา ทั้งนี้ กฎหมายกำหนดให้ลูกหนี้มีสิทธิบอกเลิกสัญญาแทนในกรณีดังกล่าว

(๒) สิทธิผ่อนผันการชำระค่าเช่าบ้าน

กฎหมายฉบับนี้กำหนดว่า การค้างชำระค่าเช่าบ้านหรือที่ดิน ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ อันเป็นผลเนื่องมาจากมาตรการของรัฐในการควบคุมโรคโควิด-๑๙ ไม่เป็นเหตุให้เจ้าของบ้านหรือที่ดินบอกเลิกสัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์ได้

(๓) สิทธิผ่อนผันการชำระค่างวดและดอกเบี้ย

สำหรับสัญญาเงินกู้ระหว่างผู้บริโภคกับสถาบันการเงินที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓ งวดที่จะต้องชำระระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ ให้ยึดกำหนดเวลาออกไป ๓ เดือนของแต่ละงวด หากผู้กู้มีรายได้น้อยลงอันเป็นผลเนื่องมาจากมาตรการของรัฐในการควบคุมโรคโควิด-๑๙ และการชำระค่างวดตามกำหนดเวลาเดิมจะเป็นอันตรายต่อปัจจัยการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานของผู้กู้หรือบุคคลในความรับผิดชอบ

(๔) การขยายเวลาบังคับใช้

กฎหมายฉบับนี้ได้ให้อำนาจคณะรัฐมนตรีขยายระยะเวลาบังคับใช้มาตรการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรเพื่อขยายระยะเวลาบังคับใช้มาตรการดังกล่าวไปหลังวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ แต่ไม่เกินวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๓. กระบวนการตรากฎหมายในสภาการณฎกเงิน

โดยที่รัฐธรรมนูญเยอรมันไม่ได้ให้อำนาจฝ่ายบริหารในการตราพระราชกำหนด เยอรมนีจึงต้องดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนในการตรากฎหมายที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ตามปกติ ซึ่งกฎหมายเพื่อลดผลกระทบของโรคระบาดโควิด-๑๙ ที่มีต่อกฎหมายแพ่ง กฎหมายล้มละลาย และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓ และกฎหมายอีก ๕ ฉบับ ตามที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๑ (๓) ถึง (๗) ถือเป็นกฎหมายที่ใช้เวลาในการพิจารณารวดเร็วเป็นประวัติการณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓

• สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาลได้ร่วมกันลงนามเสนอร่างกฎหมายทั้ง ๗ ฉบับต่อสภาผู้แทนราษฎร

- วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓

• สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาในวาระที่ ๑ ลงมติรับหลักการร่างกฎหมายทั้ง ๗ ฉบับ

• คณะกรรมาธิการสามัญที่เกี่ยวข้องพิจารณาและจัดทำรายงานเสนอสภาผู้แทนราษฎร

• สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาในวาระที่ ๒ และวาระที่ ๓

- วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓

• วุฒิสภาพิจารณาร่างกฎหมายทั้ง ๗ ฉบับที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร และลงมติให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายทั้ง ๗ ฉบับ

• ประธานาธิบดีสหพันธ์รัฐเยอรมนีลงนามในร่างกฎหมายทั้ง ๗ ฉบับ

• กฎหมายทั้ง ๗ ฉบับได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

โดยสรุปแล้ว กฎหมายทั้ง ๖ ฉบับใช้เวลานานนับตั้งแต่วันที่เสนอร่างต่อสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันประกาศในราชกิจจานุเบกษารวมกันเป็นระยะเวลาทั้งสิ้นเพียง ๔ วันเท่านั้น

๔. บทสรุป

มาตรการของรัฐในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมโรคได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในเยอรมนีอย่างกว้างขวาง โดยเริ่มเห็นผลกระทบอย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ รัฐบาลและฝ่ายนิติบัญญัติของเยอรมนีจึงได้ร่วมใจกันผลักดันกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหา ข้อขัดข้อง และลดผลกระทบดังกล่าว โดยใช้เวลาในการดำเนินการรวดเร็วเป็นประวัติการณ์

ตัวอย่างของเยอรมนีในเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่ากระบวนการตรากฎหมายภายใต้ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาที่สามารถตอบสนองต่อภาวะวิกฤตได้ด้วยความรวดเร็วและทันทั่วถึง แม้รัฐธรรมนูญจะไม่ได้ให้อำนาจฝ่ายบริหารในการออกพระราชกำหนดก็ตาม ขอเพียงแต่ทุกฝ่ายร่วมแรงร่วมใจไม่แบ่งพรรคแบ่งฝ่าย และเห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก ประเทศชาติก็จะสามารถฟันฝ่าวิกฤตทั้งปวงได้โดยไม่จำเป็นต้องลดบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้แทนปวงชน

“นวดไทย” ตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ

ภคมน นาถเสวี*

<https://www.ryt9.com/s/prg/3081331>

เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมคณะกรรมการระหว่างประเทศว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage หรือ ICS-ICH) สมัยที่ ๑๔ ซึ่งเป็นการประชุมคณะกรรมการร่วมระหว่างรัฐบาลตามภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage) ขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (U.N. Educational, Scientific and Cultural Organization หรือ UNESCO) ณ กรุงโบโกตา สาธารณรัฐโคลอมเบีย ได้มีมติให้ขึ้นทะเบียน “นวดไทย” (NUAD THAI หรือ Traditional Thai Massage) ในบัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ (Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity หรือ RL) ซึ่งเป็นรายการที่ ๒ ต่อจาก “โขน” ที่รับการขึ้นทะเบียนไปแล้วเป็นรายการแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. ความเป็นมาของการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ (Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage) ได้กำหนดนิยามคำว่า “มรดกโลก” (World Heritage) หมายถึง แหล่งวัฒนธรรมและธรรมชาติที่มีคุณค่าโดดเด่นระดับสากล จนได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนให้เป็นแหล่งมรดกโลกภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ และเมื่อได้รับการยอมรับให้เป็นมรดกโลกแล้ว ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในแนวเขตประเทศใดย่อมถือว่าเป็นมรดกแห่งมวลมนุษยชาติในโลก โดยอนุสัญญานี้ได้แบ่งมรดกโลกออกเป็น ๒ ประเภท คือ มรดกทางธรรมชาติ (Natural Heritage) และมรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage)

* นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ ฝ่ายข้อมูลกฎหมาย กองกฎหมายไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา; บทความจากกฤษฎีกาโพสต์

โดยที่มาตรา ๑ แห่งอนุสัญญาฯ ได้กำหนดนิยามคำว่า “มรดกทางวัฒนธรรม” (Cultural Heritage) ที่มีความหมายครอบคลุมถึง

(๑) อนุสรณ์สถาน (Monuments) สถานที่ที่เป็นโบราณสถาน สถานที่ที่ปรากฏผลงานด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม รวมถึงถ้ำที่อาจเคยเป็นที่อยู่อาศัยจึงปรากฏร่องรอยหลักฐานที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ หรือวิทยาศาสตร์

(๒) กลุ่มของอาคาร (Groups of Buildings) ที่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมหรือการจัดวางภูมิทัศน์ที่มีความโดดเด่น และทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ หรือวิทยาศาสตร์

(๓) แหล่ง (Sites) ทางโบราณคดีที่เกิดจากฝีมือมนุษย์หรืออาจเป็นการผสมผสานระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติกับสิ่งที่เกิดขึ้นจากฝีมือของมนุษย์ โดยมีลักษณะที่โดดเด่นและทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ชาติพันธุ์วิทยา หรือมานุษยวิทยา

อย่างไรก็ดี การกำหนดรายละเอียดของคำว่า “มรดกทางวัฒนธรรม” ตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ นั้น มีลักษณะเป็นการมุ่งคุ้มครองเฉพาะสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ทางกายภาพเท่านั้น หากแต่ยังมีสิ่งที่ไม่สามารถแสดง ให้เห็นได้ทางกายภาพ แต่มีลักษณะเป็นการปฏิบัติร่วมกัน มีการสื่อสาร การแสดงออก มีความรู้ ทักษะ หรือพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่สืบเนื่องมาจากสิ่งเหล่านั้น โดยที่กลุ่มคนหรือปัจเจกชนได้ยอมรับว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของตน มีการสืบทอดต่อกันมา และมีคุณค่าในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการแสดงออกถึงรากฐานและความเป็นมาของชาติบ้านเมือง อันสมควรที่จะได้รับการอนุรักษ์ไว้ในฐานะที่เป็นมรดกของคนในชาติด้วยเช่นกัน เช่น ภาษาท้องถิ่น ดนตรี พิธีกรรมต่าง ๆ ในกรณีนี้ UNESCO จึงได้ดำเนินการผลักดันให้มีการปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่ไม่สามารถแสดง ให้เห็นได้ทางกายภาพหรือที่เรียกว่า “มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” (The Intangible Cultural Heritage) เพื่อมิให้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ต้องสูญหาย เปลี่ยนแปลง หรือถูกทำลายไปตามกาลเวลา ในกรณีนี้ UNESCO ได้ตระหนักถึงความสำคัญของสภาพปัญหาดังกล่าว จึงได้ดำเนินการจัดให้มีกฎหมายระหว่างประเทศขึ้นเพื่อปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เป็นการเฉพาะ ภายใต้ชื่อ “อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage)

๒. อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage)

อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่มุ่งคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เป็นการเฉพาะ โดยอนุสัญญานี้ได้รับการรับรองในที่ประชุมสมัยสามัญของ UNESCO ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ และมีผลใช้บังคับเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๔๙ โดยเป็นความตกลงระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งคุ้มครองและสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

สาระสำคัญของอนุสัญญานี้ ประกอบด้วย

๒.๑ วัตถุประสงค์ของอนุสัญญา

มาตรา ๑ แห่งอนุสัญญานี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาไว้ ดังนี้

(๑) เพื่อสงวนรักษาและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เนื่องจากในปัจจุบันมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้หลายรายการกำลังตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการที่จะสูญหาย ขาดการสืบทอด จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินการในการสงวนรักษาและคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพทั้งในระดับระหว่างประเทศและภายในรัฐภาคี

(๒) เพื่อสร้างความเคารพต่อมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของชุมชน กลุ่มชน และปัจเจกบุคคล อันเป็นหลักประกันว่ามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของชุมชน กลุ่มชน และปัจเจกบุคคล จะได้รับความเคารพโดยไม่มีการแบ่งแยกระดับชั้น

(๓) เพื่อสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และสร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นร่วมกัน

(๔) เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการสงวนรักษาและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ในลักษณะที่เป็นเครือข่ายความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๒.๒ นิยามคำว่า “มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้”

มาตรา ๒ แห่งอนุสัญญาฯ ได้กำหนดความหมายของคำว่า “มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” หมายถึง การปฏิบัติ การเป็นตัวแทน การแสดงออก ความรู้ ทักษะ ตลอดจนเครื่องมือ วัตถุ สิ่งประดิษฐ์ และพื้นฐานทางวัฒนธรรม อันเป็นผลมาจากสิ่งเหล่านั้น ซึ่งชุมชน กลุ่มชน หรือปัจเจกชน (ในบางกรณี) ยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมของตน ซึ่งได้มีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ อันเป็นการตอบสนอง ต่อสภาพแวดล้อมของตน แสดงให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ของคนที่มิต่อธรรมชาติ สะท้อนให้เห็นถึงประวัติความเป็นมาและอัตลักษณ์ของชุมชน กลุ่มชน หรือปัจเจกชน จึงก่อให้เกิดความเคารพต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์

มาตรา ๒ แห่งอนุสัญญาฯ ยังได้จำแนกประเภทของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ออกเป็น ๕ สาขา คือ

(๑) เรื่องราวข้อมูลความรู้ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นมุขปาฐะและการแสดงออกในด้านต่าง ๆ รวมถึงวัฒนธรรมด้านภาษา ในฐานะที่เป็นสื่อในการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Oral Traditions and Expressions, including Language as a Vehicle of the Intangible Cultural Heritage) เช่น สุภาษิต คำปริศนา เพลงกล่อมเด็ก ตำนานพื้นบ้าน บทสวด

(๒) ศิลปะการแสดง (Performing Arts) หมายความว่ารวมถึงดนตรี การเต้น การแสดงละคร และนาฏศิลป์ การแสดงออกในพิธีกรรม เพลงพื้นบ้าน ในบางกรณีศิลปะการแสดงอาจจะผนวกรวมหรืออาจเป็นส่วนหนึ่งของสาขาอื่น ๆ เช่น พิธีกรรม งานเทศกาล หรือมุขปาฐะ

(๓) แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม และงานเทศกาลต่าง ๆ (Social Practices, Rituals and Festive Events) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีการปฏิบัติกัน อย่างเป็นประจำในการดำรงชีวิตของชุมชนหรือกลุ่มคน ซึ่งสร้างอัตลักษณ์ ความเป็นตัวตน และมีความต่อเนื่องของวิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง ประเพณีบุญบั้งไฟ ผีตาโขน

(๔) องค์ความรู้และวิถีปฏิบัติเกี่ยวข้องกับธรรมชาติและจักรวาล (Knowledge and Practices Concerning Nature and the Universe) หมายความว่า องค์ความรู้ ความชำนาญ ทักษะ การปฏิบัติ เครื่องหมายที่แสดงออก ถึงการที่ชุมชนได้มีการพัฒนาและทำให้มีอยู่เป็นการถาวร ซึ่งออกมาในรูปแบบ ของคุณค่า ความเชื่อ พิธีกรรม การเยียวยารักษาโรค แนวปฏิบัติทางสังคม เช่น ศาสตร์เกี่ยวกับฮวงจุ้ย ตำราปรุงยาสมุนไพร วิธีการถนอมอาหาร หมอผี คนทรงเจ้า

(๕) งานช่างฝีมือดั้งเดิม (Traditional Craftsmanship) หมายความว่า ทักษะและองค์ความรู้ที่แสดงออกมาทางงานศิลปะหัตถกรรม และสิ่งประดิษฐ์ เช่น เครื่องจักสาน เครื่องปั้นดินเผา อัญมณี เครื่องไม้ เครื่องโลหะ

๒.๓ การสงวนรักษา (Safeguarding)

การสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ถือเป็นหัวใจสำคัญของอนุสัญญาฯ ดังนั้น มาตรา ๒ แห่งอนุสัญญาฯ จึงได้กำหนด นิยามคำว่า “การสงวนรักษา” (Safeguarding) หมายถึง มาตรการเพื่อให้มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้สามารถดำรงอยู่ต่อไป มาตรการนี้ รวมถึงการจำแนก การบันทึกหลักฐาน การวิจัย การปกป้องคุ้มครอง การส่งเสริม การให้ความสำคัญ ยกย่อง การถ่ายทอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินการผ่านทางการศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบ รวมทั้งการฟื้นฟูในด้านต่าง ๆ

อนุสัญญาฯ ได้จำแนกมาตรการในการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ออกเป็น ๒ ระดับ คือ

(๑) ระดับภายในรัฐภาคี อนุสัญญาฯ กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ โดยรัฐภาคีต้อง ดำเนินการจำแนกประเภทของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้และกำหนดความหมาย ในแต่ละประเภทให้มีความชัดเจน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชน สังคม และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง (มาตรา ๑๑) อีกทั้ง รัฐภาคีมีหน้าที่ต้องดำเนินการรวบรวมและจัดทำ บัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Representative List) ของ ประเทศตนตามความเหมาะสมของสภาพมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ภายในประเทศ ของตน และปรับปรุงฐานข้อมูลดังกล่าวให้เป็น ปัจจุบัน (มาตรา ๑๒) ตลอดจนต้องมีมาตรการ ในการให้ความรู้แก่ประชาชน ปลูกฝังค่านิยม ในการตระหนักถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (มาตรา ๑๔) รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ทั้งในระดับประชาชนแต่ละคน ชุมชน และกลุ่มชน และต้องมีการกำหนด มาตรการใด ๆ ที่จำเป็นต่อการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (มาตรา ๑๕)

(๒) ระดับนานาชาติ อนุสัญญาฯ ได้มีการกำหนดมาตรการในระดับนานาชาติที่สำคัญ ได้แก่ การจำแนกรายการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ออกเป็น ๓ บัญชี ได้แก่

(ก) บัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ (Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity)

(ข) บัญชีรายชื่อมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่ต้องมีการสงวนรักษาเป็นการเร่งด่วน (Intangible Cultural Heritage in Need of Urgent Safeguarding)

(ค) บัญชีรายชื่อมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการสงวนรักษา (Register of Good Safeguarding Practices)

และกำหนดมาตรการในการสงวนรักษาที่จำเป็นและมีความเหมาะสมกับมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในแต่ละรายการ นอกจากนี้ รัฐบาลแต่ละรัฐยังมีหน้าที่ต้องเสนอแผนงาน โครงการ และรายละเอียดการดำเนินการเพื่อสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของตนอีกด้วย

๒.๕ พันธกรณีของอนุสัญญา

อนุสัญญานี้กำหนดให้รัฐภาคีมีหน้าที่ในการจัดให้มีมาตรการที่จำเป็นเพื่อสงวนรักษาและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ภายในอาณาเขตของตน ดังนี้

(๑) การรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของตน และเสนอรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่อยู่ในรัฐของตนเพื่อบันทึกในบัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติหรือมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่จำเป็นต้องได้รับการสงวนรักษาเป็นการเร่งด่วน

(๒) การกำหนดนโยบายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมบทบาทของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

(๓) การจัดให้มีองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

(๔) การสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ โดยเฉพาะกรณีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่อยู่ในสถานะที่เสี่ยงต่อการสูญหาย

(๕) การกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในทางกฎหมาย เทคนิควิธี การบริหารจัดการ และงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการสร้างสรรค การเพิ่มศักยภาพของบุคคล การถ่ายทอด การจัดแสดงผลงาน การเข้าถึง และการให้ความเคารพต่อจารีตประเพณีและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงซึ่งมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับประเทศไทยนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เห็นชอบให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญานี้ โดยประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญานี้เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นภาคีสมาชิกในลำดับที่ ๑๓๑ ประเทศไทยจึงมีพันธกรณีที่จะต้องดำเนินการตามอนุสัญญานี้ อันเป็นที่มาของกฎหมายเฉพาะที่มุ่งคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ฉบับแรกของประเทศไทย ซึ่งก็คือ “พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙” โดยได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๙

๓. กฎหมายคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศไทย

เดิมประเทศไทยได้มีกฎหมายเฉพาะที่กำหนดมาตรการในการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ แต่มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองในลักษณะดังกล่าวไว้ในกฎหมายหลายฉบับกระจัดกระจายกันไป เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปกรรม พ.ศ. ๒๕๕๑

ภายหลังจากที่ประเทศไทยดำเนินการภาคยานุวัติเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage) แล้ว ประเทศไทยจึงต้องผูกพันตามพันธกรณี ที่จะต้องปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ ในการนี้ กระทรวงวัฒนธรรมเห็นควรที่จะต้องมีการออกกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ จึงได้ดำเนินการเสนอกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้น คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙

๓.๑ เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีพระราชบัญญัตินี้

สืบเนื่องจากมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเป็นสมบัติล้ำค่าที่ได้มีการสร้างสรรค์ สืบสาน ปลูกฝัง และสืบทอดในชุมชนจากคนรุ่นหนึ่งมายังคนอีกรุ่นหนึ่ง แต่ในปัจจุบันมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมดังกล่าวได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ บางครั้งมีการนำมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไปใช้ในทางที่บิดเบือนหรือไม่เหมาะสม และอาจเป็นเหตุให้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเหล่านั้นต้องเสื่อมสูญไปอย่างน่าเสียดาย สมควรจัดให้มีการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้มีความสืบเนื่องและยั่งยืนสืบไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓.๒ สารสำคัญของพระราชบัญญัตินี้

(๑) กำหนดนิยาม “มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า ความรู้ การแสดงออก การประพฤติปฏิบัติ หรือทักษะทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านบุคคล เครื่องมือ หรือวัตถุ ซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชนยอมรับและรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการสืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน (มาตรา ๓)

(๒) กำหนดลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้รับการส่งเสริมและรักษาตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ศิลปะการแสดง แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณีและเทศกาล ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล งานช่างฝีมือดั้งเดิม การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว และลักษณะอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๔)

(๓) กำหนดให้มีกลไกในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ในรูปแบบของคณะกรรมการ ได้แก่

(ก) คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้ พิจารณาและให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรม คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดเสนอ ออกประกาศเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ (หลักเกณฑ์การจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม หลักเกณฑ์การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการกลั่นกรอง หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และหลักเกณฑ์และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม) พิจารณาและให้ความเห็นชอบการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการส่งเสริมและรักษามรดก

ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมเสนอ กำกับติดตาม และประเมินผลการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม สอดส่อง ดูแล คัดกรอง ป้องกันมิให้มีการกระทำอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ขึ้นบัญชีไว้ ตลอดจนให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ผู้ที่นำมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไปใช้ เป็นต้น โดยมีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ

(ข) คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอ นโยบาย และแผนการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัด แล้วแต่กรณี และอาจเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศต่อคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ดำเนินการร่วมกับชุมชนเพื่อจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พิจารณาและคัดเลือกมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจากรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อเสนอขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมต่อคณะกรรมการฯ ประสานงานเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน รวมทั้งระดมทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ส่งเสริมให้รู้คุณค่าและมีการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เป็นต้น

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม โดยคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด มีหน้าที่ในการเสนอ มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมต่อคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อพิจารณาขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

๕.

การขึ้นทะเบียน “นวัตกรรมไทย” ในบัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ

ตามที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage) ซึ่งตามมาตรา ๑๖ แห่งอนุสัญญานี้ กำหนดให้รัฐภาคีสามารถส่งข้อเสนอรายการที่เป็นตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศตน เพื่อขึ้นทะเบียนในบัญชีรายชื่อมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ สำหรับกระบวนการดังกล่าวรัฐภาคีจะต้องดำเนินการยื่นข้อเสนอต่อคณะกรรมการระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Committee) ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการขึ้นทะเบียนตามอนุสัญญานี้ โดยจะต้องยื่นข้อเสนอดังกล่าวภายในเดือนมีนาคมของทุกปี และกระบวนการพิจารณาจะใช้เวลานานจึง

๔.๑ สาละสำคัญของกา นำเสนอ “นวดไทย” เป็นตัวแทนมรดก ทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของ มนุษยชาติ

(๑) การเป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าและความสำคัญ “นวดไทย” เป็นศาสตร์และศิลป์ทางการแพทย์ดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ โดยมีความสัมพันธ์กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นการรักษาทางเลือกที่สามารถนำมาใช้ควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพตามแบบแผนตะวันตกสมัยใหม่ โดยจารึกวัดโพธิ์ (Epigraphic Archives of Wat PHO) ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำแห่งโลก (Memory of the World) ของ UNESCO เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ก็ได้มีการบันทึกความรู้เกี่ยวกับตำราการนวดแผนโบราณวัดโพธิ์ไว้โดยละเอียดด้วย

(๒) การมีกลุ่มคนกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่มที่มีความรู้ มีการประพฤติปฏิบัติสืบทอด หรือมีส่วนร่วมในมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น ในปัจจุบัน “นวดไทย” มีองค์กรที่ส่งเสริมและพัฒนาการนวดมากกว่า ๕๐ องค์กร เช่น มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย รวมถึงภาควิชาชีพต่าง ๆ เช่น สภาการแพทย์แผนไทย นอกจากนี้ยังมีสถาบันการเรียนการสอน สถานประกอบการเพื่อสุขภาพทั่วประเทศ

(๓) พื้นที่และขอบเขตของภูมิปัญญาในประเทศไทยมีการใช้ศาสตร์การนวดไทยในการดูแลสุขภาพในครัวเรือนและชุมชน ทั่วประเทศ ปัจจุบันมีบุคลากรที่ประกอบอาชีพหมอนวดที่บ้านรวมทั้งสิ้นประมาณ

๒๕,๒๐๕ คน และมีสถานประกอบการเอกชนที่ให้บริการนวดไทยเพื่อการบำบัดและฟื้นฟูสุขภาพในทุกจังหวัดของประเทศ

๔.๒ หลักเกณฑ์ในการพิจารณา

(๑) ความสอดคล้องกับนิยามคำว่า “มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” ตามอนุสัญญาว่า “นวดไทย” มีลักษณะสอดคล้องกับนิยามคำว่า “มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” ตามมาตรา ๒ แห่งอนุสัญญาว่า โดย “นวดไทย” จัดอยู่ในมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ประเภทองค์ความรู้และวิถีปฏิบัติเกี่ยวข้องกับธรรมชาติและจักรวาล (Knowledge and Practices Concerning Nature and the Universe) ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่เติบโตมาจากปฏิบัติการในระดับครอบครัวและชุมชนเกษตรกรรม และพัฒนาต่อเนื่องมาจนเป็นศาสตร์ในการดูแลสุขภาพที่ใช้มือหรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการปรับพลังและโครงสร้างของร่างกาย โดยไม่ใช้ยาเพื่อบำบัดความเจ็บป่วยที่เกิดจากลมในเส้นตีดขัด และทำให้อาตุทั้งสี่เป็นปกติ

(๒) ประโยชน์ในการขึ้นทะเบียน “นวดไทย” ในบัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ การขึ้นบัญชี “นวดไทย” จะเป็นคุณประโยชน์และเป็นการส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรมอย่างกว้างขวาง โดยสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการสร้างสรรค์ของมนุษย์ กระตุ้นให้นานาชาติให้ความสนใจแลกเปลี่ยนความรู้กับประเทศไทย สนับสนุนให้คนในประเทศร่วมกันมีส่วนร่วมในการปกป้องภูมิปัญญา นวดไทย เพื่อมิให้ถูกนำไปใช้ในทางที่เสื่อมเสียและผิดศีลธรรม นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมและพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญา นวดไทย ให้มีความก้าวหน้าขึ้น เช่น การประดิษฐ์อุปกรณ์ช่วยในการนวดให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มชน

(๓) มาตรการในการส่งเสริมรักษา และอนุรักษ์ “นวดไทย” ของรัฐภาคีภาคีรัฐของประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการรับรองสถานภาพทางกฎหมายของภูมิปัญญา นวดไทย โดยได้มีการวางระบบในการคุ้มครองสิทธิในภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นของชาติและของบุคคล มีการกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการนวดไทย ทั้งในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง การให้บริการ และสถานประกอบการต่าง ๆ รวมทั้งมีการสนับสนุนให้มีการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของประชาชน

(๔) การรับรู้ของชุมชน กลุ่มคน และปัจเจกบุคคล และการยอมรับการขึ้นทะเบียน “นวดไทย” ในบัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ในการดำเนินการยื่นข้อเสนอในครั้งนี้ ประเทศไทยได้มีการแสดงหลักฐานแสดงให้เห็นถึงการรับรู้ของชุมชน กลุ่มคน และปัจเจกบุคคล และการยอมรับในการขึ้นบัญชี “นวดไทย” ในบัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประกอบอาชีพนวดโดยตรง นักวิชาการ องค์กรภาคสังคม และมีการลงนามยินยอมในใบยินยอมด้วยความสมัครใจ

(๕) หลักฐานแสดงการมีอยู่ในบัญชีมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของรัฐภาคีผู้นำเสนอ “นวดไทย” ได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม สาขาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ประเภทการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน

ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๔ โดยการเสนอ “นวดไทย” เพื่อขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น เป็นการดำเนินการก่อนที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๔ จะมีผลใช้บังคับ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ อย่างไรก็ดี มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมฯ ได้กำหนดให้การขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่กระทรวงวัฒนธรรมได้ประกาศไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้ขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้นจึงถือได้ว่าได้มีการกำหนดให้ “นวดไทย” อยู่ในบัญชีมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศไทยแล้ว

๕. นวดไทย

“นวดไทย” จัดว่าเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เป็นสมบัติล้ำค่าที่ได้มีการสร้างสรรค์ สัมผัส ปลูกฝัง และสืบทอดในชุมชนจากคนรุ่นหนึ่งมายังคนอีกรุ่นหนึ่ง แต่ในปัจจุบัน “นวดไทย” ได้รับความกระทบจากความเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ บางครั้งมีการนำ “นวดไทย” ไปใช้ในทางที่บิดเบือนไม่เหมาะสมหรือเป็นไปในทางที่ผิดศีลธรรมและอาจเป็นเหตุให้ “นวดไทย” ในฐานะมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าต้องเสื่อมสลายไปอย่างน่าเสียดาย จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีการส่งเสริมและรักษา “นวดไทย” ในฐานะที่เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้มีความสืบเนื่องและยั่งยืนสืบไป การดำเนินการเสนอขึ้นทะเบียน “นวดไทย” (NUAD THAI หรือ Traditional Thai Massage) ในบัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาตินี้ เป็นการดำเนินการตามพันธกรณีอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage) นับเป็นการแสดงบทบาทของประเทศไทยในเวทีระดับนานาชาติ ซึ่งถือว่าเป็นความภาคภูมิใจแก่คนในชาติและทำให้ชาติอื่นได้รับรู้ถึงการมีอยู่ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศไทย เป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ และเป็นการพัฒนาการส่งเสริมรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศไทยให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการนี้ ประเทศไทยจะถูกจารึกไว้ในบัญชีรายชื่อประเทศที่ตระหนักและเห็นถึงคุณค่าของชนกลุ่มน้อยและชุมชนระดับนานาชาติ โดยเป็นหลักประกันว่าจะไม่มีการกระทำใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เช่น การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์แบบไม่เหมาะสม ทั้งนี้ การขอขึ้นทะเบียน “นวดไทย” นี้เป็นการกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์ สืบทอด สร้างความหวงแหน “นวดไทย” มรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่สืบไป อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวให้กับประเทศไทยอีกช่องทางหนึ่งด้วย

สำหรับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศไทยที่ได้รับการเสนอให้มีการขึ้นทะเบียนในบัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติในลำดับต่อไป คือ “โนรา” ภายใต้ชื่อ Nora, Dance Drama in Southern Thailand นอกจากนี้ทางกระทรวงวัฒนธรรมยังได้มีการเตรียมการเสนอ “ประเพณีสงกรานต์” และ “ต้มยำกุ้ง” เพื่อขึ้นทะเบียนในบัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติต่อไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

ณัฐชัย ณ ลำปาง. “การคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ. ๒๕๕๖: กรณีศึกษาของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคี.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

ไทยโพสต์ออนไลน์ (วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒) “นวดไทย” ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ วธ. ลุยยื่นต่อ “สงกรานต์เฟสติวัล - ต้มยำกุ้ง” สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/52398>.

มติคณะรัฐมนตรี. (๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐). เรื่อง การเสนอขึ้นทะเบียนและนวดไทยเป็นรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติต่อยูเนสโก. สืบค้นวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ จาก <http://www.cabinet.soc.go.th>.

มติคณะรัฐมนตรี. (๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒). เรื่อง การเสนอโนราเป็นรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติต่อยูเนสโก. สืบค้นวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ จาก <http://www.cabinet.soc.go.th>.

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๔). งาม-ตอบไป: มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้คืออะไรและมีความเกี่ยวข้องกับภารกิจงานของกรมศิลปากรอย่างไรบ้าง. นิตยสารศิลปากร สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ จาก <http://www.finearts.go.th>.

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนงานความทรงจำแห่งโลกของยูเนสโก. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ จาก <https://www.bic.moe.go.th/index.php/component/k2/itemlist/category/190-memory-of-the-world>.

UNESCO. Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage. 1972. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ จาก <https://whc.unesco.org/en/conventiontext>.

UNESCO. Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage. 2003. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ จาก <https://ich.unesco.org/en/convention>.

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ในการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมเพื่อป้องกันการทุจริต เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรม เดอะ รัชวิภา แวงค็อก เวลล์เนส คูซีน รีสอร์ท โครงการดังกล่าวจัดขึ้นโดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นการป้องกันมิให้เกิดการทุจริตในการปฏิบัติราชการ รวมทั้งปลูกจิตสำนึกและตระหนักรู้ในการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้

นายพดล เกียรติภูมิ กรรมการร่างกฎหมายประจำ ในฐานะผู้นำการจัดการความรู้ (CKO) เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารด้วยสื่อวิดีโอ (VDO Content & VDO Presentation) เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรม ไอบิส สไตส์ กรุงเทพฯ ข่าวสาร เวียงใต้ โครงการดังกล่าวจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการสื่อสารด้วยสื่อวิดีโอและสามารถสร้างสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยการแปลงข้อมูลที่มีเนื้อหายากและซับซ้อนมาเป็นเนื้อหาข้อมูลที่น่าสนใจ กระชับ เข้าใจง่าย แล้วเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายด้วยสื่อวิดีโอเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจาก ร่างพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เนื่องจากกระบวนการพิจารณาเครื่องสำอางในปัจจุบันมีขั้นตอนในการประเมินการตรวจวิเคราะห์และตรวจสอบทางวิชาการ ซึ่งมีความซับซ้อนและจำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญ องค์กรผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศทำหน้าที่ในขั้นตอนดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับความรู้และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาเครื่องสำอางเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการพิจารณาเครื่องสำอางให้มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และทันต่อสถานการณ์

โดยประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับคือ การที่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดกระบวนการพิจารณาเครื่องสำอาง เพื่อให้การพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องสำอางเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประชาชนสามารถเข้าถึงเครื่องสำอางที่มีความปลอดภัยได้คุณภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขสามารถกำหนดยกเว้นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าขึ้นบัญชีผู้เชี่ยวชาญที่จะมาทำหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาเครื่องสำอาง รวมทั้งยกเว้นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่จะจัดเก็บจากผู้ยื่นคำขอในกระบวนการพิจารณาให้แตกต่างกันได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม จะเป็นการส่งเสริมให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องสำอางเข้าร่วมกระบวนการพิจารณาเครื่องสำอางมากขึ้น รวมถึงเป็นการส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยที่มีขนาดเล็ก เช่น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้สามารถดำเนินกิจการและพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางได้